

La identitat dels catalans

Estudi encarregat pel Departament de la Presidència

Novembre de 1999

RPEEO 82

INSTITUT

La identitat dels catalans

Informe de resultats

Departament de Presidència
Generalitat de Catalunya

Novembre de 1998
Referència 11.099

Direcció

Enric Renau i Permanyer

Direcció tècnica

Xavier Riudor i Pons

Direcció del projecte

Laia Pellejà i Adalid

Equip tècnic Àrea Política

Anna Gabriel i Sabaté

Jordi Mitjana i Farré

Cristina Just i Anguera

	<i>Pàgina</i>
I. Introducció	1
I.1. Presentació	2
I.2. Objectius	3
I.3. Metodologia	5
II. La identitat.....	7
II.1. Sentiment de pertinença	9
II.2. País de pertinença	15
II.4. Nació de pertinença	18
II.5. Nació de catalanitat.....	24
III. El País	28
III.1. Satisfacció	30
III.2. Estimació	33
III.3. Integració.....	35
III.4. Convivència	40

	<i>Pàgina</i>
IV. L'imaginari col·lectiu de la identitat	44
IV.1. Adjectius.....	46
IV.2. Símbol identificador	49
IV.3. Institució política	65
IV.4. Personatges.....	67
IV.5. Esports	73
IV.6. Festes	77
V. El sistema polític	83
V.1. El marc actual	84
V.2. Models de futur	94
VI. Actituds i comportament polític.....	109
VI.1. Autoposicionament nacional.....	111
VI.2. Partits polítics	113

I.1. Presentació

- ❑ Catalunya, com a societat occidental, viu immersida en un procés de canvi profund i substancial a nivell social, econòmic i institucional, però també en el marc de la identitat personal i, sobretot, col·lectiva. Com a societat oberta, Catalunya ha experimentat, experimenta i experimentarà modificacions en el seu teixit humà, no només per l'existència de fluxos migratoris importants, sinó també per la major mobilitat dels seus conciutadans.
- ❑ Malgrat aquesta obertura al món, Catalunya es consolida com un país d'acollida amb una identitat pròpia. Una identitat que té trets comuns amb altres països del món occidental, de la Unió Europea, de l'arc mediterrani i, no es pot negar, de l'Estat espanyol. Una identitat que, per altra banda, té trets propis i intransferibles tant a nivell cultural com simbòlic i polític.
- ❑ La Generalitat de Catalunya, a través del seu Departament de Presidència, ha encarregat un estudi a l'Institut DEP per tal de conèixer i aprofundir millor en les actituds, adscripcions i posicionaments que els catalans tenen en relació amb la seva o, les seves, identitats col·lectives.
- ❑ L'estudi de l'Institut DEP es realitza després d'haver estat recopilant totes les dades sociològiques i estadístiques rellevants en aquesta matèria a nivell català i espanyol i haver aprofundit en la lectura dels teòrics de la matèria. En aquesta línia, el present estudi és la primera onada de l'Observatori anual de la Identitat dels Catalans, iniciativa expressada pel propi govern de la Generalitat per a conèixer de forma sistemàtica i comparativa, l'estat de la qüestió.
- ❑ En aquest sentit, tot i que les actituds identitàries no varien d'un any a l'altre, la única manera de detectar tendències i preveure canvis rellevants és a través de l'anàlisi periòdic de les opinions, valors i comportaments de les persones. L'important, no són tant els resultats d'un informe en concret, sinó la successió d'estudis conjunturals que permeten obtenir les constants i variants en les tendències identitàries.

I.2. Objectius

- ❑ L'objectiu general d'aquest estudi és aportar una visió general descriptiva de conjunt i insinuar possibles tendències de futur en relació la identitat. Aquest objectiu general es concreta en sis capítols d'interès, com són: l'adscripció sentimental, territorial i nacional dels catalans, l'avaluació cívica del país, l'anàlisi de l'imaginari col·lectiu de la identitat, les implicacions identitàries en la cultura política i les actituds i comportaments polítics dels catalans en relació amb la identitat. Després d'una introducció dels objectius i la metodologia de recerca, l'estudi s'inicia amb un capítol II de contextualització de la identitat dels catalans, en el qual s'aporten dades relatives al concepte d'identitat. La identitat pot ser tractada des de la perspectiva dels sentiments, des de la perspectiva cultural i lingüística, des de la perspectiva territorial i des de la nacional.
- ❑ En el capítol III, l'informe aprofundeix en la consideració que els ciutadans tenen del seu país, a nivell espontani, a partir de l'anàlisi del grau de satisfacció, estimació, integració i convivència que tenen pel seu país. Donat que la consideració de país és diferent per alguns ciutadans que per d'altres, es manifesten les diferències de percepció.
- ❑ El següent capítol, el IV, fa un repàs a l'imaginari col·lectiu de la identitat. Els atributs que identifiquen el poble català, els símbols, els personatges, les festes i les institucions més representatius.
- ❑ L'apartat V estudia la valoració del marc polític actual en el que conviuen la realitat política catalana i la realitat política espanyola. S'expressa la satisfacció envers el marc normatiu que defineix aquestes relacions, l'acceptació de les institucions públiques i de l'organització territorial. És en aquest mateix àmbit que es fa una primera aproximació als models polítics de futur. En aquest sentit, es demana la opinió en relació les competències del govern, la possible reforma de la Constitució i la forma desitjada d'organització política tant per Catalunya com per Espanya.

- El darrer capítol, el VI, intitulat Actituds i comportaments polítics, fa un repàs a l'adequació dels posicionaments partidistes en relació amb l'adscripció nacional de la població i es valora el paper dels partits nacionalistes en el sistema polític.

B. Procés metodològic

1. Disseny del qüestionari de la mostra
2. Treball de camp
3. Depuració i codificació de les dades
4. Supervisió i control del treball de camp
5. Gravació i processament estadístic de les dades
6. Anàlisi de les dades
7. Informe de resultats

C. Lectura de taules

- Per facilitar la lectura de les taules que s'inclouen en l'informe cal tenir present:
- Les bases que s'indiquen en l'última fila de les taules són les efectives, prèvies a l'aplicació del reequilibratge.
  - Si no s'indica el contrari, les dades de les taules estan en percentatge i la seva lectura és vertical.
  - Les preguntes que no indiquen el contrari són tancades, les que són múltiples ho indiquen amb una nota a peu de taula.

II. La identitat

- ❑ Les dades que apareixen en les primeres pàgines d'aquest l'estudi de la identitat descriuen quin o quins són les adscripcions amb les quals els ciutadans de Catalunya s'identifiquen. Interessa, per tant, en primer lloc, conèixer l'objecte o objectes identitari amb els que els catalans es vinculen.
- ❑ A continuació es trobaran diversos matisos de la identitat dels ciutadans de Catalunya, tant a nivell dels sentiments, com de la identificació territorial, nacional o ideològica. Sembla, doncs, que la identitat no es pot mesurar des d'un únic punt de vista i, per tant, revisar-ne tots els enfocaments és un pas obligat.
- ❑ Cal tenir present, a més, que la informació sobre la identitat s'obté tant de la des d'una perspectiva espontània, com també a partir de la resposta o respostes suggerides per l'enquesta. Totes dues opcions són complementàries i descriptives de comportaments i actituds. A nivell espontani es coneix la primera impressió de les coses. A nivell suggerit es fan paleses respostes que, a un primera instància, no sorgeixen.
- ❑ Finalment, cal tenir en compte sobretot a partir d'aquest primer capítol, que les dades aconseguides sobre la identitat dels catalans provenen de preguntes diferents però totes fan referència a un mateix tema: el concepte i l'atribució de la identitat. La diversitat de preguntes aporta tot un seguit d'enfocaments complementaris.

II.1. Sentiment de pertinença

A. Espontani

- Pel que fa a la vessant dels sentiments, els ciutadans de Catalunya se senten en primer lloc (43%) de Catalunya, d'Espanya (27,4%) en segon terme i del seu municipi (12,2%) en tercer lloc.
- El fet que aquesta sigui una pregunta espontània i simple implica haver de triar un lloc de pertinença en base a una actitud emocional, a un sentiment, fet que genera, també, que el 20,3% dels ciutadans citin com a primer lloc de pertinença un ens local.

Taula 1: Vostè de quin lloc se sent?

Lloc de pertinença	Total
Catalunya	43,0
Espanya	27,4
El meu municipi	12,2
El barri	4,9
La meva comarca	3,2
Europa	3,2
Altres comunitats i regions	2,0
Del món	1,8
Altres	1,2
Cap	0,4
NS/NC	0,8
Base	800

- A banda d'això, la població assenyala, en la resta de casos, d'altres comunitats de pertinença. En la mateixa línia del sentiment de pertinença local o envers el municipi, hi ha el cas d'un 4,9% de gent que diu sentir-se del barri i de la comarca (3,2%). El sentiment europeu es dóna només entre un 3,2% dels catalans.

Tot i que en menors percentatges, també existeix un 2% i un 1,8% de persones que se senten d'altres comunitats, regions i del món sencer.

B. Sugerit

- Sí bé a nivell espontani, els sentiments van lligats principalment a Catalunya, a Espanya i al municipi, a nivell suggerit es mencionen aquestes mateixes comunitats territorials però s'inverteixen, en part, les tendències.
- Sembla que el factor de la proximitat va estretament lligat al sentiment d'identificació. Per aquest motiu, no és d'estranyar que més de nou de cada deu catalans afirma sentir-se del seu municipi, havent-hi tan sols un 6,6% de persones que afirmen no sentir-s'hi.

En segon lloc, en una proporció semblant, gairebé en nou de cada deu casos se senten de Catalunya i, només un 9,2% diu que no se'n sent.

En darrer lloc, tot i que per a més de tres quartes parts dels catalans Espanya i Europa són comunitats amb les quals afirmen sentir-se identificats, per a la resta de la població, és a dir, per un de cada cinc catalans aquestes dues no són properes i, per tant, aglutinen un bon nombre de respostes negatives.

Taula 2: Em podria dir si vostè se sent...?

Sentir-se de ...	Municipi	Catalunya	Espanya	Europa
Si	91,5	89,8	77,0	74,4
No	6,6	9,2	20,4	21,7
NS/NC	1,9	1,0	2,6	3,9
Base	800	800	800	800

- El factor de la proximitat territorial i el sentiment de pertinença és molt clar en els municipis petits: quan menor és l'hàbitat major és el sentiment de pertinença pel municipi.
- Sembla que l'ascendència estableix certes tendències pel que fa al sentiment suggerit. Aquells que mostren major sentiment català a nivell suggerit són les persones nascudes a Catalunya amb els dos o un dels progenitors nascuts també a Catalunya. Mentre que els catalans que són fills de persones no nascudes a Catalunya mostren un major sentiment espanyol.
- Entre els ciutadans que reconeixen un major sentiment europeu a aquest nivell, destaquen aquells que tenen una identitat nacional compartida.

- ❑ Sense deixar enrera del tot els aspectes sentimentals de la identitat, l'Institut DEP ha mesurat la identitat dels catalans contraposant Catalunya i Espanya en un mateix eix d'identificació, i descartant-ne, per tant, d'altres opcions comunitàries.
- ❑ En primer lloc, aquest eix és significatiu pel conjunt de la població catalana, ja que el 98,1% d'aquesta s'autoubica en alguna de les posicions proposades.

En segon lloc, davant la confrontació de Catalunya i Espanya, és al centre (38%) on s'aglutina la majoria de la població.

Tot i això, el 44,3%¹ de ciutadans que se sent més català que espanyol és superior al 15,7% de la població que se sent més espanyola que catalana, el que desplaça el punt central de l'eix Catalunya-Espanya cap a l'extrem Catalunya

---

¹ Percentatges agregats de Només català i més català que espanyol.

Taula 3: Del següent grup de paraules, em podria dir amb quina se sent més identificat?

Eix català-espanyol	Total
Només català	19,8
Més català que espanyol	24,5
Tant català com espanyol	38
Més espanyol que català	9,1
Només espanyol	6,6
Cap	1,4
NS/NC	0,5
MITJANA	2,57
<i>Base</i>	<i>800</i>

MITJANA (De 1 Molt satisfet a 5 Molt insatisfet)
CIS. Conciencia nacional y regional -Cataluña- 1996

- En el cas de l'adscripció nacional, i pel que fa les dades de 1998, pot observar-se que les posicions varien en funció de la llengua i el lloc de naixement. Així, per exemple, mentre que el sentiment compartit per Catalunya i Espanya és més alt entre els que tenen el castellà com a llengua de pensament i les persones nascudes a Catalunya fills de pares immigrants. En canvi, és entre els que parlen català i tenen els dos o un dels progenitors nascuts a Catalunya, que s'autoubiquen més a nivell català.

II.2. País de pertinença

A. Espontani

- En l'apartat anterior s'han conegut els sentiments identitaris dels catalans. A continuació es tractarà la identitat des d'un punt de vista del territori, és a dir, del País² al qual pertanyen. En aquest punt, es fa un pas endavant, des de la identitat personal dels individus a una identitat que no només engloba la seva pròpia, sinó també la de la seva comunitat.
- En primer lloc, es constata que els catalans estan dividits pel que fa referència a la seva adscripció al País. Tot i una petita diferència percentual, el nombre de ciutadans que identifiquen el seu territori amb Catalunya (44,2%) és gairebé el mateix que els que l'identifiquen amb Espanya (40,4%). Un 12% de la població considera que el territori al qual pertany es tracta tant de Catalunya com d'Espanya. Quan es parla de País desapareix el sentiment identitari de tipus local (municipi o comarca) i l'europeu. Sembla que aquelles persones que abans es mostraven més properes a aquestes realitats locals o supraestatals ara responen la opció Espanya.

Taula 4: Quan pensa en el seu país, en quin pensa?

País de pertinença ¹	Total
Catalunya	44,2
Espanya	40,4
Catalunya i Espanya	12,0
Altres	2,5
Cap	0,5
NS/NC	0,4
Base	800

(1) Pregunta espontània

² Tot i les múltiples definicions que existeixen sobre el terme *país*, l'element comú a totes és la d'un *espai físic* on s'hi ubica un col·lectiu humà/poble fins i tot una nació.

B. Suggestiu

- Si bé la primera resposta dels catalans ha estat la d'identificar-se, per un cantó amb Catalunya i, per un altre, amb Espanya, en una segona pregunta suggerida on també se'ls ha qüestionat si consideraven com a País l'altra comunitat territorial, les respostes han estat definitives.
- La majoria dels catalans (52%) identifica el seu país tan amb Catalunya com amb Espanya. Dit d'una altra manera, la meitat de la població manté una identitat compartida conscient.

En canvi, un de cada quatre catalans considera que el seu país és exclusivament Catalunya, i un 18,8% considera que el seu país és tan sols Espanya.

Menys importants són les respostes que identifiquen altres països i comunitats (2,5%) o bé que no en consideren cap (0,8%).

Taula 5: Considera el seu país...?

País de pertinença	Total
Catalunya i Espanya	52
Catalunya	25,8
Espanya	18,8
Altres respostes	2,5
Cap	0,5
NS/NC	0,3
<i>Base</i>	800

- En darrer terme, s'ha preguntat a la població d'on dirien que és a persones estrangeres. Es fa palès, amb una reduïda diferència percentual, que hi ha gairebé la mateixa proporció de persones que diria que són d'Espanya (43,5%) que les que dirien que són de Catalunya (41,1%) com és produïx en el cas del país de pertinença espontani. Tanmateix, les xifres inverteixen els resultats de les preguntes anteriors.

Hi ha un 6,8% dels catalans que parlarien del seu poble o ciutat per explicar d'on són a un estranger, mentre que un 6,4% de persones respondria amb altres comunitats i/o regions, comarques o països.

Taula 6: Imagini's que està a l'estranger i li pregunten d'on és. Vostè què és el què diria?

Lloc de pertinença ¹	Total
Espanya	43,5
Catalunya	41,1
El meu municipi	6,8
Altres comunitats i regions	1,7
La meva comarca	1,4
Europa i d'altres països europeus	1,4
Altres	1,9
NS/NC	2,2
Base	800

(1) Pregunta espontània

- Els que més anomenen Catalunya com a lloc de pertinença quan són a l'estranger són els més joves, les persones nascudes a Catalunya i els que tenen el català com a llengua de pensament. En canvi, els ciutadans que anomenen més Espanya quan són en altres països tendeixen a ser els que tenen el castellà com a llengua de pensament, persones que han immigrat a Catalunya i que viuen en hàbitats urbans de dimensions diverses.

II.3. Nació de pertinença

- ❑ Com en el cas del país, també en el cas de la nació s'ha de tenir en compte que la identitat nacional dels catalans va més enllà de la seva adscripció individual, ja que sota aquesta identitat se solen englobar uns trets i voluntats comuns i també l'estructura política³ d'una mateixa comunitat.
- ❑ L'Institut DEP ha volgut estudiar quin significat donen els catalans al concepte de nació. No només la majoria de la població (74,3%) té opinió al respecte, sinó que les opinions són molt diverses.

Taula 7: Em podria dir què entén vostè per nació?

Concepte de nació	Total
Territori/persones/pobles amb <i>personalitat, trets i voluntats comuns</i>	20,4
Conjunt d'autonomies/pobles/regions	13,5
Espanya	9,2
Un país	8,2
Conjunt persones amb un govern/ Estat independent	6,2
Lloc de naixement	4,1
Catalunya	3,9
Territori/delimitació/fronteres comuns	3,5
Resposta no s'adequa a la pregunta	3,2
Altres	2,2
NS/NC	25,7
Base	800

³ La mateixa diversitat de matisos en les definicions de país es produeix en les definicions de *nació*, però com en el cas anterior, en totes les definicions d'aquest terme hi ha en comú la d'un conjunt de persones amb *uns trets comuns, unes voluntats comunes* i una organització política determinada.

- En primer lloc, entre aquesta majoria que coneix el terme, i seguint la definició generalitzada que s'esmentava fa un moment, el 20,4%⁴ dels catalans entén per nació un col·lectiu de persones que comparteix uns trets i unes voluntats comuns.

En segon lloc, hi ha la concepció del 13,5% del catalans que nació respon a la suma de les parts, tant si es tracta de comunitats autònomes com de regions o pobles en general. Les semblances d'aquesta concepció de nació amb l'organització política actual de l'Estat Espanyol no són poques.

En tercer lloc, com passa sovint quan s'intenta explicar un concepte o, com en aquest cas, quan cal verbalitzar-lo, es pot arribar a transmetre's la concepció personal posant-ne un exemple. En el cas de nació, els catalans fan servir en major mesura l'exemple d'Espanya (9,2%) que el de Catalunya (3,9%).

Entre la resta de respostes, hi ha un 8,2% de catalans que fan servir el terme País com a sinònim de Nació, i en menor mesura (4,1%) la idea de Pàtria (lloc de naixement) en el mateix sentit. D'altra banda, hi ha una certa tendència, en un 6,2% de catalans, a pensar en Nació com una organització política determinada i que pot tenir formes diverses⁵.

Finalment, hi ha un 3,5% de persones que descriu la nació amb el significat semàntic de país, és a dir, pensa que nació és allò que respon a un mateix territori amb una delimitació o frontera.

⁴ Aquest percentatge és l'agregació de "Territori/persones/pobles amb personalitat pròpia i trets comuns" i "territori amb voluntats/ideals/objectius comuns per ser un país".

⁵ Aquest percentatge suposa l'agregació de respostes on hi ha una reiteració en comú: la organització política.

- Partint d'aquests conceptes de nació, els catalans, en un primer nivell, s'identifiquen nacionalment més amb Espanya (42,4%) que amb Catalunya (38,4%), tot i que altra vegada, una part de la ciutadania, també denota una identitat nacional compartida entre Catalunya i Espanya (15,8%).

La resta de respostes, el 3,4% en global, correspon a persones que consideren la seva nació d'altres països, regions i comunitats, incloent aquells que consideren que no tenen cap nació.

- A mesura que la qüestió identitària passa a tractar-se de nivell sentimental a nivell polític, la identitat catalana perd força respecte de la doble identitat o la identitat espanyola.

Taula 8: Em podria dir quina és la seva nació?

Nació de pertinença	Total
Espanya	42,4
Catalunya	38,4
Catalunya i Espanya	15,8
El món	0,6
Altres comunitats i regions	0,6
Altres països europeus	0,5
Altres països no europeus	0,2
Europa	0,1
Altres	0,4
Cap	0,3
NS/NC	0,5
Base	800

(1) Pregunta espontània

- Com en el cas del país, s'ha volgut conèixer si la primera identificació amb Catalunya o Espanya era exclusiva o, altra vegada, era compartida en la majoria dels casos. Encara que les respostes han estat en la mateixa línia que les que s'ofereixen en la pregunta del país, hi ha matisos que cal analitzar.

Tot i que un 44,6% dels catalans manifesta una doble nacionalitat, i aquest esdevé el grup més nombrós, aquest col·lectiu no aglutina la majoria de la població com en el cas del País.

Taula 9: Considera la seva nació...?

Nació de pertinença	Total
Catalunya i Espanya	44,6
Catalunya	27,1
Espanya	26,1
Altres	1,1
Cap	0,3
NS/NC	0,5
<i>Base</i>	<i>800</i>

- ❑ Finalment, cal analitzar de forma comparativa les diferents tendències en les respostes dels catalans pel que fa a la seva identitat. La comparació es fa a nivell sentimental (d'on et sents) territorial (país de pertinença), d'imatge que es vol donar a l'estranger (d'on véns?) i polític (quina és la teva nació?).
- ❑ Quan les respostes són espontànies, on hi ha una major identitat catalana és a nivell de sentiments. En la resta de casos -País, del que es diu a l'estranger i Nació-, hi ha tant ciutadans que trien l'opció Catalunya com els que trien l'opció Espanya.
- ❑ Per altra banda, l'adscripció a àmbits territorials locals o supraestats només es produeix a nivell sentimental. En canvi, en parlar de País o Nació, tot queda circumscribit a la tria entre Catalunya i Espanya.

Les persones que han triat opcions sentimentals a nivell de ciutat o municipi, acaben inclinant-se per Espanya en la tria de País o Nació.

Taula 10: Identitat espontània

	Sentir-se de...	País propi	Lloc de pertinença a l'estranger	Nació pròpia
Catalunya	43	44,2	41,1	38,4
Espanya	27,4	40,4	43,5	42,4
Catalunya i Espanya	-	12	-	15,8
Municipi	12,2	-	6,8	-
Barri	4,9	-	-	-
Comarca	3,2	-	1,4	-
Europa	3,2	-	1,4	-
Altres comunitats i regions	2,0	-	1,7	-
Altres	1,2	2,5	13,2	2,4
Cap	0,4	0,5	-	0,3
Ns/Nc	0,8	0,4	2,2	0,5

- Quan les preguntes sobre identitat són suggerides, la tendència que més destaca és la doble adscripció sentimental, de País i de Nació dels catalans. Gairebé una meitat dels catalans comparteixen la identitat catalana i l'espanyola.

De la resta de persones que no assumeixen que es pugui compartir Catalunya i Espanya en els seus sentiments o adscripció nacional, podem observar que hi ha major proporció de persones que consideren Catalunya el seu País que no Espanya i que hi ha tanta gent que considera Espanya la seva Nació com els que consideren que és Catalunya.

Taula 11: Identitat suggerida

	Sentir-se de...	País propi	Nació pròpia
Catalunya	89,8	25,8	27,1
Espanya	77	18,8	26,1
Catalunya i Espanya	-	52	44,6
Altres respostes	-	2,5	1,1
Cap	-	0,5	0,3
Ns/Nc	-	0,3	0,5

II.4. Noció de catalanitat

A. Ser català

- En els apartats anteriors s'ha comprovat la diversitat de matisos que la identitat d'un col·lectiu humà pot arribar a prendre. Al llarg de tot l'estudi es fa referència al conjunt dels catalans i a la seva identitat, motiu pel que, en les properes pàgines es descriu què entenen els catalans pel fet de ser *català*.
- Tal i com es mostra en la següent taula, ordenada pel grau d'acord manifest per a les diferents opcions suggerides, la noció de catalanitat més comuna (81,8%) torna a ser la lligada als propis sentiments, essent rebutjada només per un de cada deu catalans. Català és qui s'hi sent.

També és majoritària, encara que en menor proporció- la franja de població que creu que ser català es tothom que viu i treballa a Catalunya (75,5%), que hi ha nascut (71%) o qui parla la seva llengua pròpia (61,2). Aquesta darrera definició de ser català vinculada a la parla és rebutjada per un 29,1% dels catalans.

Taula 12: Grau d'acord amb "Per a vostè ser català vol dir..."

Grau d'acord amb "ser català vol dir..."	Sentir-se català	Viure i treballar a Catalunya	Néixer a Catalunya	Parlar català
Molt d'acord	60,6	42,0	44,3	33,1
Més aviat d'acord	21,2	33,5	26,7	28,1
Indiferent	6,2	4,4	3,7	7,6
Més aviat en desacord	6,8	12,4	13,0	17,9
Molt en desacord	3,5	5,8	10,3	11,2
NS/NC	1,8	1,9	2,0	2,2
MITJANA	4,31	3,95	3,83	3,55
Base	800	800	800	800

MITJANA (De 1 molt d'acord a 5 molt en desacord)

B. Cultura catalana

- També en la línia de definir quina és la noció de catalanitat pel que fa a la cultura, s'han suggerit diferents opcions, essent l'escollida per la majoria de ciutadans la que respon a tota aquella cultura que es fa des del territori català, sense tenir en compte qui ho fa, d'on és i amb quina llengua ho fa.

En segon lloc, sembla que un de cada tres catalans entén com a cultura catalana sobretot tot allò que és impulsat per un ciutadà de Catalunya, sense tenir en compte forçosament que es faci o no des de Catalunya ni en llengua catalana.

En canvi, el fet que la cultura catalana sigui exclusivament identificable o no pel fet que es verbalitzi en català, és una opció triada com a prioritària per un 13,1% de la població. Per tant, només per a una petita part de catalans, la llengua catalana és l'indicador principal de la identitat catalana a nivell de cultura.

Tan sols el 2,4% de respostes expressa que cap de les afirmacions descrites s'apropa al què creuen que és la cultura catalana.

Taula 13: Digui'm quina de les tres afirmacions s'apropa més al què vostè entén per cultura catalana.

És cultura catalana...	Total
Tot allò que es fa a Catalunya	51,4
Allò que fan ciutadans de Catalunya	30,1
Tot allò que es fa en català	13,1
Cap	2,4
NS/NC	2,9
Base	800

C. Llengua catalana

- Les dades que es presenten a continuació descriuen l'ús intel·lectual individual que fan els catalans de la llengua en la mesura que aquesta va lligada a la pròpia identitat, però també ens permet conèixer l'opinió dels ciutadans sobre la llengua pròpia que identifica Catalunya.
- Pel que fa la llengua particular de cadascú hi ha una divisió de respostes de la població, existint un 52,5% de la ciutadania que pensa en llengua catalana i un 50,6% que ho fa en llengua castellana.

Taula 14: Quan pensa, en quina llengua ho fa?

Llengua de pensament	Total
Català	52,5
Castella/Espanyol	50,6
Altres	1,6
NS/NC	1,7

Pregunta múltiple

- En aquesta mateixa línia, es recull quina es considera que és la llengua pròpia de Catalunya, essent la resposta gairebé absoluta la que reconeix la llengua catalana com a llengua pròpia de Catalunya. Tanmateix, existeix també un 14,5% de ciutadans que manifesten que la llengua pròpia de Catalunya és el castellà o espanyol.

Taula 15: Quina és la llengua pròpia de Catalunya

Llengua pròpia de Catalunya	Total
Català	94,1
Castellà/Espanyol	14,5
NS/NC	2,1
Base	800

Pregunta múltiple

- Per tant, tot i que el conjunt dels catalans opina que el català és la llengua pròpia i més representativa de Catalunya, encara que hagin rebut com a llengua materna el castellà, mantenen com a llengua d'ús intel·lectual i per tant, com a llengua pròpia el castellà. Es podria afirmar que si bé el català és la llengua pròpia de Catalunya, no ho és duna bona part dels catalans.

III. El País

- ❑ Un cop realitzada una primera aproximació a l'àmbit identitari dels catalans, el present capítol conté les opinions i valoracions dels ciutadans de Catalunya en relació a característiques cíviqves vinculades amb el fet de viure en un País concret, ja sigui Espanya, ja sigui Catalunya.
- ❑ Les dades que apareixen a continuació, vistos ja els espais amb els quals aquests s'identifiquen, ens permeten conèixer els graus de satisfacció, estimació, integració i convivència respecte l'objecte el País i respecte catalunya i Espanya.
- ❑ Ara bé, com s'ha pogut comprovar en el capítol anterior, hi ha un factor d'anàlisi important entre les preguntes que es fan a nivell suggerit i les que es fan a nivell espontani.
- ❑ Una consideració metodològica per a llegir correctament les taules que segueixen. Pel que fa referència a les columnes on es distingeix entre la identitat catalana i la espanyola, cal dir que la classificació prové de la pregunta 10 del qüestionari que pregunta sobre si País de l'enquestat és Catalunya o Espanya.
- ❑ Per altra banda, quan es parlem de dades totals ens referim a la pregunta genèrica que fa referència al País, independentment de si el subconscient de l'enquestat fa referència a Catalunya o en Espanya.

III.1. Satisfacció

A. Satisfacció de viure al país

- L'àmplia majoria dels catalans, (93,3%) es considera molt satisfeta o satisfeta de viure al seu país, essent el percentatge d'indiferència o insatisfacció molt minoritari (5,8%).

Aquest alt grau de satisfacció disminueix o augmenta segons la identitat territorial dels catalans. Entre les persones que consideren Catalunya el seu país, el seu nivell de satisfacció espontani és força més alt (58,1%) que entre la població que considera Espanya el seu país (46,4%).

Taula 16: Em podria dir fins a quin punt se sent satisfet de viure al seu País?

Grau de satisfacció	Total	Identitat ¹	
		Catalana	Espanyola
Molt satisfet	51,2	58,1	46,4
Satisfet	42,1	36,1	46,8
Ni satisfet ni insatisfet	4,5	3,3	5,7
Insatisfet	1,3	1,2	0,9
Molt insatisfet	0,6	1,2	0,2
NS/NC	0,1	-	-
MITJANA	4,42	4,49	4,38
Base	800	369	298

(1) Pregunta Espontània
MITJANA (De 1 Molt satisfet a 5 Molt insatisfet)

B. Satisfacció de viure a Catalunya i a Espanya

- En la taula anterior s'ha pogut observar espontàniament la satisfacció envers Catalunya i Espanya. A continuació es presenten les dades a nivell suggerit i pel conjunt de la ciutadania.
- Com a nivell espontani, la satisfacció de la població de viure a Catalunya és superior a la d'Espanya, tot i que a nivell suggerit no només és molt elevada per a Catalunya, sinó que, a més, s'explicita, per part d'una part reduïda, però digna de ser tinguda en compte una certa insatisfacció de viure a Espanya.

Si bé la majoria de catalans (54%) diu sentir-se molt satisfet de viure a Catalunya, només un terç diu sentir-s'hi molt satisfet de viure a Espanya. De forma agregada s'observa com el 94% dels catalans mostra la seva satisfacció de viure a Catalunya, i per Espanya la xifra es redueix al 78,4%.

Taula 17: Em podria dir fins a quin punt se sent satisfet de viure ...?

Grau de satisfacció	Catalunya	Espanya
Molt satisfet	54	31,5
Satisfet	40	46,9
Ni satisfet ni insatisfet	3,4	13,8
Insatisfet	1,2	4,4
Molt insatisfet	1,1	2,5
NS/NC	0,3	0,9
MITJANA	4,45	4,01
Base	800	800

MITJANA(De 1 Molt satisfet a 5 Molt insatisfet)

- Pel que fa el gruix de gent amb una resposta indiferent, en el sentit que no se senten ni satisfets ni tampoc insatisfets, és més elevat per Espanya (13,8%) que per Catalunya (3,4%).

Referent a les respostes negatives, tot i que minoritàries, un 2,3% de la població se sent insatisfeta o molt insatisfeta de viure a Catalunya, i un 6,9% de viure a Espanya. Podent concloure, per tant, que existeix una correlació entre l'adscripció nacional i la satisfacció de viure a Espanya o a Catalunya

III.2. Estimació

A. Estimació de viure al país

- Acabem de comprovar que els catalans se senten força més satisfets de viure a Catalunya que a Espanya. Sembla que no està deslligada la satisfacció de viure en un lloc amb l'estimació que es pot arribar a tenir d'aquest mateix, donat que nou de cada deu catalans afirma estimar-se molt o força el seu país. Així doncs, només un 3,6% dels catalans no sent o sent poca estimació vers el seu país en general.
- Ara bé, en concordança amb el que s'observava anteriorment, també en el cas de l'estimació espontània per Catalunya i Espanya, hi ha petites diferències. Els ciutadans s'estimen molt Catalunya i Espanya, per bé que en el 70% de les persones que identifiquen com a país propi Catalunya s'estimen el seu País, mentre que es decrementa el percentatge al 60% les persones que se senten espanyoles i que estimen el seu País.

Taula 18: Em podria dir fins a quin punt s'estima el seu País?

Grau d'estimació	Total	Identitat ¹	
		Catalana	Espanyola
Molt	63,6	70	59,9
Força	31,8	25,8	35,7
Poc	2,3	2,6	2
Gens	1,3	0,9	1,1
NS/NC	0,9	0,7	1,3
MITJANA	3,59	3,66	3,56
Base	800	369	298

(1) Pregunta Espontània
MITJANA (De 1 Gens a 4 Molt)

B. Estimació de Catalunya i d'Espanya

- A nivell suggerit, entre el conjunt de ciutadans, Catalunya desperta un major grau d'estimació que Espanya. Mentre que només un de cada tres catalans s'estima molt Espanya, la proporció de catalans es duplica quan es tracta de Catalunya.

D'altra banda, i pel que fa les consideracions negatives, dues de cada deu persones expressen estimar-se poc o gens Espanya, configurant, en aquest cas, un percentatge relativament superior al de les persones que manifesten un baix grau d'estimació envers Catalunya. Tan sols el 3,7% de respostes fa referència a poca o nul·la estimació cap el país.

Taula 19: Fins a quins s'estima...?

Grau d'estimació	Catalunya	Espanya
Molt	62,6	38,1
Força	33,1	40,7
Poc	2,8	15,7
Gens	0,9	3,9
NS/NC	0,7	1,6
MITJANA	3,58	3,15
Base	800	800

MITJANA (De 1 Gens a 4 Molt)

- L'estimació per Catalunya és compartida per persones de totes les generacions, estrats socials i orígens culturals. En canvi, l'estimació per a Espanya és molt més alta entre els castellanopensants siguin d'origen immigrant, siguin els seus fills.

III.3. Integració**A. Integració al país**

- Una gran majoria de catalans se sent molt o força integrada al seu País, tant si s'identifica amb Catalunya (61,4%) com amb Espanya (46,0%).

Els casos de persones que se senten poc o gens integrades al seu País, tot i que molt minoritari, és sensiblement superior entre la població que sent que el seu país és Espanya. D'aquesta manera, en general, el col·lectiu de persones que sent més integrat al seu país, és aquell que considera que el seu país és Catalunya. Podent concloure, per tant, que Catalunya, en general, afavoreix la integració al país.

Taula 20: Fins a quin punt se sent integrat al seu País?

Grau d'integració	Total	Identitat ¹	
		Catalana	Espanyola
Molt	52,6	61,4	46,0
Força	41,4	34,8	45,9
Poc	4,8	2,5	6,4
Gens	0,8	0,9	1,1
NS/NC	0,4	0,4	0,6
MITJANA	3,46	3,57	3,38
Base	800	369	298

(1) Pregunta Espontània
MITJANA(De 1 Gens a 4 Molt)

B. Integració a Catalunya i a Espanya

- La tendència dels ciutadans de Catalunya és la de sentir-se més integrats a Catalunya que a Espanya. El grau d'integració va més lligat a l'espai físic, que els ciutadans senten com a més proper, raó per la qual el grau d'integració dels catalans envers el seu municipi és superior al que senten per Espanya i en darrer lloc per Europa.

Mentre que dos de cada tres catalans se sent molt integrat a Catalunya, i en una proporció gairebé semblant (63,4%) respecte el seu municipi, aquest percentatge de persones baixa fins al 45,7% per Espanya i a un 30,8% per Europa.

De fet, la mateixa tendència es pot observar a partir dels catalans que no se senten integrats a les comunitats proposades. Com més llunyana es viu una comunitat, menys grau d'integració promou. És el cas d'Europa per un de cada tres catalans i el cas d'Espanya per un 23,7% de la població. Per Catalunya i el municipi les persones que no se senten integrades no supera el 10%.

Taula 21: Fins a quin punt se sent integrat a...?

Grau d'integració	Catalunya	Municipi	Espanya	Europa
Molt	69,1	63,4	45,7	30,8
Força	25,7	27,7	30	33,2
Poc	3,1	6,6	17,1	24
Gens	1,7	1,9	6,6	11
NS/NC	0,4	0,5	0,6	1,1
MITJANA	3,63	3,33	3,16	2,85
Base	800	800	800	800

MITJANA(De 1 Gens a 4 Molt)

- D'entre el grup de persones que se sent molt integrada al seu municipi, destaquen per sobre de la mitjana les persones jubilades i, d'entre els que s'hi senten poc, aquelles de l'àrea metropolitana de Barcelona.
- Pel que fa la integració a Espanya, són sobretot les poblacions de menys de 5.000 habitants i les de les comarques de Girona, les que mostren menor sentiment d'integració.
- En la línia de la valoració de la pròpia integració a la comunitat europea, el conjunt de persones que s'hi sent menys integrat és el d'aquells que resideixen en poblacions petites, de menys de 5.000 habitants –i els que s'hi senten més, aquells que viuen en nuclis de 100.000 a 500.000 habitants, i d'entre aquests, sobretot els de Barcelona ciutat.

- ❑ Independentment del país al qual els catalans se senten més lligats i, fins i tot, sense pensar en el seu grau d'integració a espais territorials diversos, s'ha volgut analitzar la imatge que aquests tenen del seu entorn.
- ❑ En primer lloc, és força clar que la majoria dels catalans (72%) té una bona imatge dels espanyols i només un 5,4% en té una imatge negativa. La resta de població (21,5%) que no es posiciona en cap sentit.

Taula 22: Vostè quina imatge té dels espanyols?

Imatge dels espanyols	Total
Molt positiva	14
Positiva	58,4
Ni positiva ni negativa	21,5
Negativa	4
Molt negativa	1,4
NS/NC	0,6
MITJANA	3,80
Base	800

MITJANA (De 1 Molt negativa a 5 Molt positiva)

- ❑ En canvi, no hi ha una opinió unànime de com són vistos els catalans per part dels espanyols.
- ❑ La població catalana creu en major mesura (44,7%) que els espanyols tenen una imatge negativa dels catalans, tot i que un 28,5% pensa exactament el contrari. El 24,9% dels ciutadans opina que la imatge que es té a Espanya dels catalans no és ni positiva ni negativa.
- ❑ El que queda clar és que la imatge dels catalans d'espanya és superior a la imatge dels espanyols de Catalunya, segons l'opinió dels enquestats.

Taula 23: Quina imatge creu que tenen la resta d'espanyols dels catalans?

Imatge dels catalans	Total
Molt positiva	4,8
Positiva	23,7
Ni positiva ni negativa	24,9
Negativa	35,4
Molt negativa	9,3
NS/NC	1,9
MITJANA	2,7
Base	800

MITJANA (De 1 Molt negativa a 5 Molt positiva)

III.4. Convivència

A. Convivència al país

- ❑ Finalment, tot i saber que els catalans s'estimen i se senten satisfets de viure a Catalunya i a Espanya, i s'hi consideren encara més força integrats, cal conèixer quin és l'ambient de convivència entre la població, en tant que un bon context de convivència afavoreix als processos d'integració.
- ❑ De forma agregada, el 75,4% dels ciutadans de Catalunya considera bona o molt bona la convivència al seu país. A partir de la taula, es pot observar que el grau de convivència entre aquells que identifiquen Catalunya com el seu país (79,5%) és major que entre aquells que identifiquen Espanya com el País (70,1%), mantenint-se en ambdós casos en un gran nombre de persones.

Taula 24: Com considera la convivència en el seu País?

Grau de convivència	Total	Identitat ¹	
		Catalana	Espanyola
Molt bona	20,8	22,3	20,2
Bona	54,6	57,2	49,9
Ni bona ni dolenta	19,5	16,6	22,7
Dolenta	4,4	3,9	5,5
Molt dolenta	0,4	-	1,1
NS/NC	0,2	-	0,6
MITJANA	3,91	3,98	3,83
Base	800	369	298

(1)Pregunta Espontània
MITJANA (De 1 Molt bona a 5 Molt dolenta)

B. Convivència a Catalunya i a Espanya

- La tendència que els ciutadans apunten de forma espontània, es consolida quan se'ls demana explícitament per Catalunya i Espanya.
- Tant és així, que pel cas de Catalunya, vuit de cada deu persones dóna per bona la convivència, mentre que pel cas d'Espanya disminueix a un 63,1%. Per tant, en la percepció dels catalans, hi ha la idea d'una millor convivència a Catalunya que a Espanya.

El nombre de persones que es mostra indiferent en el cas de Catalunya és del 16,1% i el de persones que la consideren dolenta o molt dolenta tan sols del 3,5%.

La convivència a Espanya, es present amb els percentatges indefinits més elevats -26,8% creu que no és bona ni dolenta- i dels que creuen que és dolenta (70%).

Taula 25: Com considera la convivència ...?

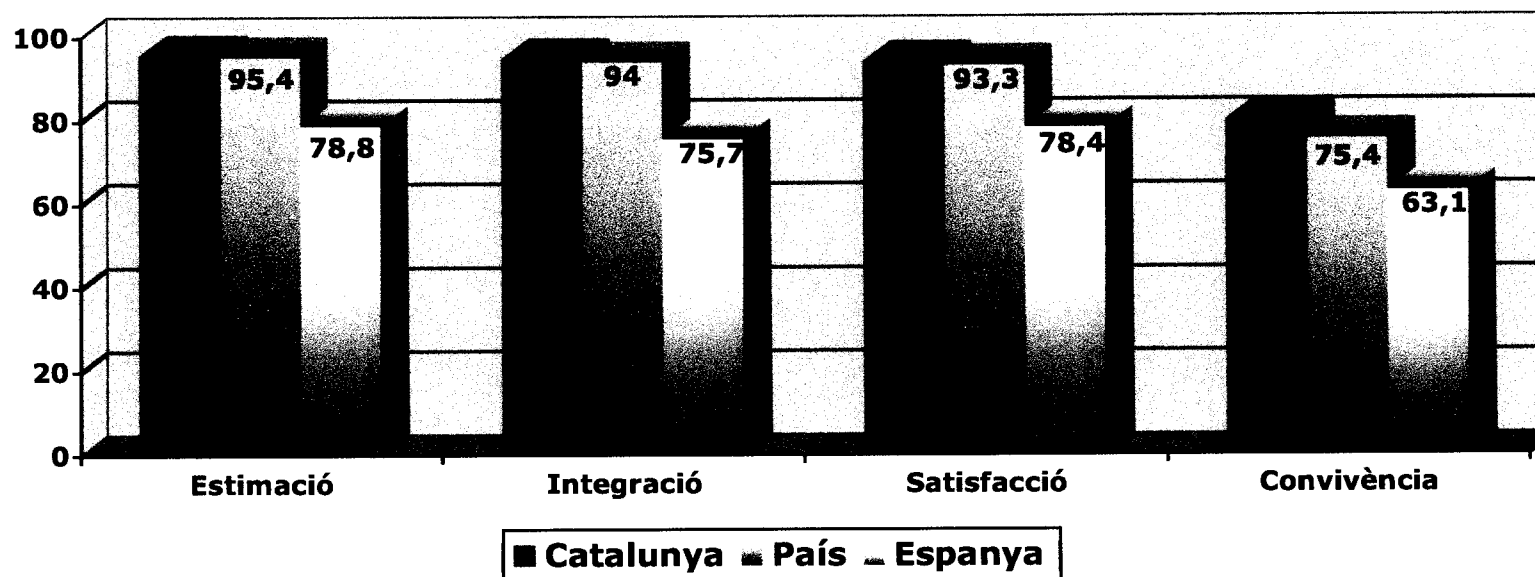
Grau de convivència	Catalunya	Espanya
Molt bona	24,7	14,8
Bona	55,3	48,3
Ni bona ni dolenta	16,1	26,8
Dolenta	3,0	7,4
Molt dolenta	0,5	1,2
NS/NC	0,3	1,5
MITJANA	4,01	3,69
Base	800	800

MITJANA (De 1 Molt bona a 5 Molt dolenta)

- D'entre el conjunt de persones que creu que la convivència a Catalunya és molt bona o bona, destaquen per sobre de la mitjana, les persones residents a la demarcació de Barcelona. Un dels elements que defineix el grup de persones que, majoritàriament, valoren molt positivament la convivència a Catalunya, és que són persones immigrades a Catalunya i procedents d'altres territoris.
- D'entre el gruix de gent que creu que la convivència a Espanya no és massa bona o, que és dolenta, sobresurten aquelles persones de les comarques de Tarragona, i Girona. D'entre el grup de persones que valora com a bona la convivència a Espanya, destaquen aquelles persones que tenen com a llengua pròpia el castellà.

- Un cop feta l'aproximació a la concepció de la ciutadania envers el país, i en relació l'estimació, la integració, la satisfacció i la convivència, el següent gràfic permet realitzar una comparació entre les tres realitats. Com es pot observar, doncs, el sentiment al qual els ciutadans s'apropen més és l'estimació. Seguidament consideren la integració i en tercer lloc la satisfacció. Pel que fa la convivència, tot i recollir la consideració positiva d'una àmplia majoria de la població, presenta els percentatges més baixos.
- Catalunya és una realitat considerada més positivament que no Espanya, tant a nivell d'estimació com d'integració com de satisfacció pel fet de viure-hi com pel seu grau de convivència.

Estimació, integració, satisfacció i convivència al País, Catalunya i Espanya

***IV. L'imaginari col·lectiu
de la identitat***

- ❑ L'imaginari col·lectiu de la identitat fa referència a tots aquells elements, ja siguin símbols concrets com la bandera o la llengua, o adjectius, maneres de fer, etc. que el conjunt dels catalans identifiquen amb el seu país, ja sigui Catalunya o Espanya.
- ❑ Si en els capítols anteriors hem comprovat que la majoria dels ciutadans de Catalunya comparteix una identitat amb Catalunya i Espanya, a continuació, en funció d'aquesta identitat, però també en general, es podrà conèixer què representen aquests espais a nivell simbòlic.
- ❑ En aquest capítol, doncs, ens apropem als adjectius definitoris del país i als símbols identificadors de la col·lectivitat, a nivell cultural, turístic, esportiu i gastronòmic. També es presenten les tendències de la població pel que fa la representativitat de les institucions polítiques i dels personatges públics i històrics, tant per Catalunya com per Espanya. En darrer terme, també es consideren quines són les preferències i valoracions respecte les festes preferides a nivell individual, les festes que es creuen més populars i les festes que es manifesten com a nacionals de Catalunya

IV.1. Adjectius

- La primera aproximació a l'imaginari col·lectiu de la identitat ve de la mà dels adjectius que els ciutadans atribueixen al seu país.
- Acceptant tots els matisos al respecte, altra vegada es planteja la identificació, en aquest cas simbòlica, del país. Mentre que per la nació s'ha pogut conèixer els diferents significats que la ciutadania dóna a aquest terme, pel que fa al país, és a partir de la seva descripció i representació simbòlica que es podrà saber com se l'entén.
- En primer lloc, el país és una realitat evident per a la majoria de la població, que en el 85,4% dels casos sap donar una resposta. Més encara, com altres vegades, no es tracta d'una realitat homogènia sinó que se la descriu a partir d'una varietat de qualificatius, positius, en la majoria dels casos. Destaca el fet que el país, des del punt de vista dels catalans, a part de l'espai físic d'una comunitat, poble o nació, és també el col·lectiu de persones que viuen en ell.
- A partir de la taula que ve a continuació, agregant les respostes per blocs, s'observa com bona part dels qualificatius que descriuen el propi país fan referència a la seva vessant cívica i per tant, a la manera de ser d'aquest (30,6%). En segon terme, a la vessant física (22%) on viu aquesta comunitat. No obstant això, cal dir que la resposta que sobresurt és la que descriu el país principalment per la bellesa dels seus indrets.

El **país en tant que comunitat cívica o poble**, sembla que destaca pel seu caràcter integrador i acollidor (7,5%) envers les persones novingudes, a la vegada que, per un esperit de treball (7,4%). Altres respostes menys significatives van en una mateixa línia apuntant la bona convivència (4%), la tolerància (3,8%) i un caràcter receptiu i obert (3,3%).

En canvi, la bellesa del paisatge (12%), la bonança de la climatologia(3,4%) i la qualitat de vida (6,6%), són les respostes més anomenades per descriure **els atractius físics del país, en tant que territori**, deslligat absolutament del caràcter de la seva gent.

Els **adjectius referits al caràcter** (18,2%) destaquen, sobretot, el tarannà festiu i divertit del país (5,4%) així com la diversitat existent (3,6%).

Existeix també una altra proporció de respostes que destaquen els **atributs negatius** (7%) del país, com ara la brutícia i d'altres adjectius negatius referits tant al caràcter de les seves gents, com a l'aspecte i estat del seu territori.

Tanmateix, no cal oblidar que una quarta part de la població cita d'altres adjectius que no són susceptibles de ser catalogats en les categories descrites. Aquests atributs es refereixen a actituds polítiques (capitalista, conservador, europeista, democràtic o monàrquic), trets culturals específics (religiós, bohemí, cosmòpolita, estalviador o cívic) i d'altres adjectivacions diverses.

- ❑ També cal tenir present, que a banda de les agrupacions que, per a una millor interpretació, s'han realitzat, els adjectius més citats per bona part de la població són, sobretot, el de bonic o maco (12%), integrador/acollidor (7,5%), treballador (7,4%) i qualitat de vida (6,6%).
- ❑ Finalment, i com s'observa en la taula, els ciutadans amb identitat catalana de país posen més èmfasi en els trets cívics del país (39%) que els ciutadans amb identitat espanyola, els quals prioritzen, relativament, l'atractiu físic del país (23,3%).

Taula 26: Pensi en el seu país i digui'm aquells adjectius que millor el defineixen.

Adjectius definidors del país	Total	Identifica com a país	
		Catalunya	Espanya
Atributs cívics	30,6	39	26,8
Integrador/acollidor	7,5	8,5	5,5
Treballador	7,4	9,9	5,8
Bona convivència	4	4,4	2,8
Tolerant/solidaritat	3,8	5,8	2,2
Obert	3,3	4,3	1,8
Tranquil	3	2,7	3,3
Bo	2,8	2,2	3,8
Agradable	1,8	1,2	1,6
Atribut físic	22	18,2	23,2
Bonic/maco	12	10,9	11
Qualitat de vida	6,6	5	8,1
Clima bo	3,4	2,3	4,1
Atributs de caràcter	18,2	18,8	18,6
Fantàstic	6,2	5,4	7,8
Divertit	5,4	5,8	5,4
Variat	3,6	4,7	2
El millor...	1	0,6	1,6
Diferent	0,9	1,1	0,7
Atributs negatius	5,9	6,6	5
Brut/brutícia	1,1	1,2	1,1
Altres	25,5	26,2	22,3
Cap	0,3	0,5	0,2
NS/NC	14,6	14,3	17,6
Base	800	369	298

Pregunta múltiple

IV.2. Símbol identificador

A. Símbol representatiu

- ❑ El símbol d'identitat més representatiu del país fa referència a la bandera (19,5%). El fet és que pels ciutadans amb identitat catalana la bandera pròpia és la senyera quatribarrada (25,1%), mentre que els ciutadans amb identitat espanyola, tenen per bandera la "rojigualda" (12,2%).
- ❑ Els símbols culturals vinculats a les tradicions, a monuments històrics o a la llengua, són també força rellevants, particularment entre els ciutadans amb identitat catalana.
  - Entre les tradicions, cal destacar, els toros (4,2%) pels ciutadans amb identitat espanyola i les sardanes (4,6%) pels ciutadans amb identitat catalana.
  - La llengua, la catalana en particular, també té el seu pes específic entre els ciutadans, alhora que alguns monuments i edificis històrics dignes de destacar.
  - Els símbols vinculats al clima (9%) són importants per una part de la població, en especial, amb identitat espanyola de país.
- ❑ També cal esmentar el 20,5% de població que no sap o no vol identificar el seu país amb cap símbol, i el 25,1% que esmenta d'altres símbols identificadors, entre els quals trobem força respostes que no es corresponen amb simbologia col·lectiva o atributs paisatgístics i/o del tarannà de les gents, entre d'altres.

Taula 27: També pensant en el seu país, quin símbol/aspecte l'identifica millor?

Símbol representatiu del país	Total	Identifica com a país	
		Catalunya	Espanya
La bandera	19,5	26,6	14,2
La Senyera	12,7	25,1	2,0
La bandera espanyola	6,8	1,5	12,2
Símbols culturals	6,6	8,8	3,8
La llengua/el català ¹	3,5	5,3	1,1
Monuments, edificis històrics	1,9	1,5	2,0
La Sagrada Família	1,2	2,0	0,7
Altres aspectes culturals	13,9	17,9	12,2
Els toros	3,2	2,6	4,2
Ballades sardanes	2,7	4,6	1,4
La gent	2,2	3,2	1,5
Montserrat	1,6	2,6	0,4
El futbol	1,5	0,3	3,3
Clima mediterrani	9	6,4	10,5
El sol	3,7	1,5	5,5
El clima	2,7	1,8	3,2
El mar	2,6	3,1	1,8
Altres	25,1	28,4	36,1
Cap	1,7	0,9	1,2
NS/NC	20,5	16,5	25,1
Base	800	369	298

(1) Sobretot en el cas de Catalunya. Pregunta simple

- ❑ Un cop vista la simbologia que les persones consideren que identifica el seu país, sense entrar en quin pensen, l'Institut DEP fa una distinció entre els símbols que representen millor Catalunya i Espanya en general. Tal i com es pot observar en la taula, la tendència de les respostes espontànies es manté a nivell suggerit.

No és d'estranyar que el símbol que millor simbolitza Catalunya (21,3%) sigui la Senyera i a Espanya (16,7%) la bandera espanyola, ja que la bandera és per als ciutadans el símbol més representatiu del seu país.

- ❑ En segon lloc, en la mesura que els aspectes culturals simbolitzen en bona part aquestes dues comunitats, els elements més anomenats per la població formen part de la tradició cultural pròpia de l'una i l'altra. És a dir, mentre que els toros(9,4%) i les sevillanes (2,8%) són més tradicionals per Espanya, a un mateix nivell trobem les sardanes (5,4%) per Catalunya. El que es confirma és que, per la població, les tradicions culturals són després de la bandera el que millor representa i simbolitza Catalunya (6,8%) i Espanya (12,8%).
- ❑ Finalment, l'element diferenciador a nivell simbòlic d'aquests dos països és suggerit de la forma següent. Mentre que Catalunya la simbolitza la llengua catalana (6,4%) i els catalans (3,4%), Espanya ve simbolitzada al mateix nivell pel factor climàtic més característic, el sol (4,1%), i també per la Corona (3,5%).

Taula 28: Em podria dir quin símbol identifica millor...?

Símbols	Catalunya	Espanya
La bandera	23	17,9
La Senyera	21,3	1,2
La bandera espanyola	1,7	16,7
Símbols culturals	19,2	13,3
Ballades sardanes	5,4	0,6
Els toros	1,2	9,4
Sevillanes	0,2	2,8
La Sagrada Família	2,9	0,3
Montserrat	2,7	0,2
La llengua/el català	6,4	0,7
La gent/els catalans	3,4	1,1
El sol	0,8	4,1
La Corona	0,2	3,5
Altres	37,5	37,8
Cap	1,5	1,7
NS/NC	16	20,7
Base	800	800

Pregunta suggerida

La projecció exterior

- ❑ La tria d'elements explicatius del què millor pot simbolitzar Catalunya per un persona que desconeix completament aquest país, és un bon element per conèixer la consideració del conjunt de la ciutadania envers el país.
- ❑ Majoritàriament, les persones es referirien a les platges (12,3%) però també a l'entorn físic i climàtic (10,5%) en general. També destaquen el nombre de persones que parlarien de la cultura (10,6%). No obstant això, un 6,1% dels ciutadans parlarien de Catalunya en relació a Espanya i el presentarien en termes polítics, parlant de país o de la història pròpia (8,2%).

Finalment, tot i que amb menys significació, hi ha diversitats d'exemples que van des de qualsevol aspecte en general, a Barcelona (en tant que ciutat arreu més coneguda, però també com a símbol turístic), diversos monuments i edificis històrics i arquitectònics com la Sagrada Família, i entre d'altres, la llengua.

Taula 29: Imagini's que ha d'explicar a un estranger que és Catalunya, què li diria?

Elements explicatius	Total
La platja/ costa	12,3
La cultura	10,6
Entorn/paisatge/clima	10,5
La gent/Els catalans	9,6
Una part d'Espanya	6,1
Bonic/maco	5,3
Polític (un país, història)	8,2
Tot en general	4,8
Barcelona	4,7
Monuments i edificis	7,1
La llengua	4,3
El menjar/Paella	3,8
Es viu bé	3,6
Fantàstic	3,0
Integrador/acollidor	2,4
Altres	22,7
Cap	0,2
NS/NC	11,2
<i>Base</i>	<i>800</i>

B. Banderes

- Tenint present que la bandera és el símbol identificador del país que la població cita amb un percentatge més alt, però tenint en compte també que la majoria de catalans (52%) té una identitat de país compartida entre Catalunya i Espanya, no és d'estranyar que la senyera sigui la bandera pròpia del 57,7% dels catalans i la bandera espanyola també, tot i que en un percentatge relativament inferior (43,2%).

Taula 30: Quina és la seva bandera?

Bandera pròpia	Total
La senyera/la catalana	57,7
L'espanyola	43,2
Banderes altres comunitats	1,0
Banderes altres països	0,9
Banderes municipi/ciutat	0,5
Europea	0,5
Banderes esportives	0,4
Altres	1,1
Cap	7,3
NS/NC	0,9
<i>Base</i>	<i>800</i>

Pregunta múltiple

- Vistes les dades de la taula anterior, tant la senyera com la bandera espanyola són considerades pròpies del país per una important xifra de catalans. Ara bé, en els actes públics, si a Catalunya no se la representa amb la senyera, es trobarà a faltar per un 77,2% de catalans, mentre que si es deixa de representar-la amb la bandera espanyola serà una mancança pel 48,8% dels catalans.

El simbolisme de les banderes en un acte públic que es produeixi a Catalunya ve donat, doncs, perquè es representi al país on se celebra (tant Catalunya com Espanya), però tenint en compte que per un 16,9% de ciutadans, l'espai més proper és el municipi i, per tant, és aquesta la bandera que voldrien veure-hi. A més, encara que per a una part minoritària de la població catalana, la bandera que voldrien veure-hi representada és la d'Europa.

Taula 31: En un acte públic a Catalunya, quines banderes preferiria veure-hi?

Banderes a Catalunya	Total
La bandera catalana	77,2
La bandera espanyola	48,8
La de la ciutat/municipi	16,9
L'europea	9,2
Banderes altres països	0,6
Altres	1,8
Cap	2,9
Indiferent	2,1
NS/NC	0,5
Base	800

Pregunta múltiple

C. Cultural

- ❑ Després de la bandera, són els símbols musicals (36,3%) i elements de la cultura els que millor simbolitzen Catalunya. A continuació es presenten les dades on, de forma suggerida, la majoria de catalans (91,6%) estableix un seguit de preferències de l'àmbit de la cultura en sentit ampli.

Del conjunt de símbols musicals, es destaquen Joan Manel Serrat (10,3%), les sardanes (7,9%), Montserrat Caballé (3,8%), Pau Casals (2,2%) o Lluís Llach (1,7%).

Pel que fa la simbologia relacionada amb les arts plàstiques i l'arquitectura (34,5%), cal fer una menció especial a Gaudí i la Sagrada Família (20,8%), Dalí (8%), Miró (1,9%) o el Liceu (1,4%).

Finalment, les tradicions més simbòliques a nivell cultural són per un 10,4% de la població catalana les ballades de sardanes (7,9%), la senyera (3%) –sobretot considerada com a símbol de país i no estrictament cultural- i els castellers (2,5%).

- ❑ Per la seva baixa significació, i pel fet que en d'altres períodes ha estat molt important a nivell d'identificació cultural del país, cal destacar el baix percentatge (3,5%) de símbols relacionats amb la literatura, al mateix temps que els pocs personatges que els ciutadans han anomenat, entre els quals hi figuren Pompeu Fabra i Jacint Verdaguer.

Taula32: Em podria dir un símbol / aspecte cultural representatiu de Catalunya

Símbol cultural	Total
Símbols musicals	36,3
Joan Manel Serrat	10,3
Pau Casals	2,2
Ballades de Sardanes	7,9
Montserrat Caballé	3,8
Altres cantants/actors	12,1
Símbols d'arts plàstiques i arquitectòniques	34,5
Antoni Gaudí	12,2
Sagrada Família	8,6
Salvador Dalí	8,0
Altres pintors/arquitectes	5,7
Altres poetes/escriptors	3,5
Castellers	2,5
La Senyera	3,0
Altres	14,1
Cap	0,2
NS/NC	8,4
<i>Base</i>	800

D. Turístic

- Encara en el marc dels símbols que representen Catalunya, aquest cop en matèria turística, sembla clar per al conjunt dels ciutadans, Catalunya té molts reclams turístics dignes de ser mencionats. Això es dedueix de la diversitat de respostes de la taula que es presenta a continuació.

Taula 33: Em podria dir un símbol/lloc turístic representatiu de Catalunya

Símbol turístic	Total
La Costa Brava i els seus pobles	31,8
Montserrat	11,6
Barcelona/indrets de Barcelona	11,4
Sagrada Família	7,5
Pirineus	5,0
La platja	3,7
Comarques de Tarragona	3,4
Sitges	2,6
Comarques de Girona	2,6
Vall d'Aran(Vielha)	2,1
Altres	16,6
Cap	0,1
NS/NC	2,4
<i>Base</i>	<i>800</i>

- Tres són els ingredients turístics més representatius de Catalunya, amb diversa naturalesa, però que reflecteixen la varietat abans esmentada com a tret descriptiu d'aquest país.

En primer lloc, la Costa Brava és el lloc turístic que millor representa Catalunya per un terç dels catalans, tant des de la seva visió més marítima i costanera (27%), com per la bellesa d'alguns dels pobles (4,8%).

En segon lloc, el 18,9% de ciutadans citen Barcelona i els seus indrets(11,4%), d'interès turístic o històric, i dins de Barcelona, i com a símbol cultural amb més difusió turística, cal afegir-hi el 7,5% dels catalans que també fa esment de la Sagrada Família.

En darrer terme, diversos indrets del territori català són considerats símbol turístic per gairebé un de cada quatre catalans, que mencionen els Pirineus (5%), les platges (3,7%) en general, o les diverses comarques i pobles concrets de Tarragona (3,4%), Sitges (2,6%) o de Girona (2,6%).

E. Esportiu

- Els altres símbols que han estat desglossats han estat els símbols esportius –tot i que de forma espontània són considerats tan sols en un 2% dels casos, aproximadament, com a símbols representatius del país en general.

Més d'un de cada dos catalans pensa que el símbol que millor representa esportivament Catalunya forma part del món del futbol, sobresortint en aquest el Barça per al 41,2%, però també en Josep Guardiola, jugador d'aquest club esportiu (8,3%).

També són respostes significatives el bàsquet (4,8%), el motor (3,1% i Àlex Crivillé, 2,9%) i el món del tennis (8,3%), amb figures destacades com Arantxa Sánchez (3,5%) -essent aquesta la primera dona que apareix com a símbol representatiu, en aquest cas en el marc dels símbols esportius- i Sergi Bruguera (2,4%).

Taula 34: Em podria dir un símbol/aspecte esportiu o esportista representatiu de Catalunya?

Símbol esportiu	Total
El Barça	41,2
Josep Guardiola	8,3
El futbol	5,2
Bàsquet/jugadors bàsquet	4,8
Arantxa Sánchez-Vicario	3,5
Automobilisme/motociclisme	3,1
Àlex Crivillé	2,9
Sergi Bruguera	2,4
Altres	18,8
Cap	0,8
NS/NC	9,5
<i>Base</i>	<i>800</i>

F. Gastronòmic

- Una altra de les categories simbòliques referides a Catalunya són els símbols gastronòmics. Quatre de cada deu persones pensen en l'escudella i la carn d'olla i quasi la mateixa proporció pensen en les mongetes amb botifarra. En general, el conjunt de respostes es refereixen a plats típics catalans, la qual cosa denota, també en aquest cas, que les persones identifiquen clarament els símbols gastronòmics propis de Catalunya.

També és interessant de destacar, per exemple, que mentre l'escudella és el plat considerat més representatiu, (i sobretot per les persones de 65 anys i més), entre les persones més joves l'escudella obté un nombre de respostes significativament baix i, en canvi, mencionen en un percentatge alt (31,3%) el pa amb tomàquet.

Taula 35: Em podria dir un plat de cuina o aspecte gastronòmic representatiu de Catalunya

Símbol gastronòmic	Total
Escudella	23,0
Mongetes amb botifarra	22,4
Pa amb tomàquet	19,2
Crema catalana	3,7
Carn d'olla	3,2
Canelons	3,0
Paella	2,9
Faves a la catalana	2,9
Escalivada	2,7
Carns	2,5
Verdures	2,3
Altres	12,9
Cap	0,1
NS/NC	1,8
Base	800

IV.3. Institució política

- També com a element conformador de l'imaginari col·lectiu de la identitat, l'Institut DEP ha considerat convenient fer una aproximació a les institucions polítiques considerades com a més representatives pels ciutadans del país. Al mateix temps, s'ha volgut aprofundir en els aspectes comuns o diferenciadors que puguin existir entre les persones que identifiquen el seu país com a Catalunya i Espanya.
- El més significatiu és que, a nivell polític, els ciutadans se senten representats, en primer lloc, per la Generalitat (43,6%), en segon terme pel Govern de l'Estat (26,9%) i en tercer lloc per la institució que dóna nom al règim polític espanyol, és a dir, la monarquia (12,9%).

Taula 36: Quina és la institució política que representa els ciutadans del seu país?

Institucions	Total	Identifica com a país	
		Catalunya	Espanya
Govern de Catalunya/Generalitat	43,6	74,3	14,8
El Govern de l'Estat	26,9	7,4	44,2
La monarquia	12,9	4,7	21,6
La resta d'Ajuntaments	2,2	1,4	2,4
L'Ajuntament de Barcelona	1,7	1,4	2,4
El Parlament de Catalunya	1,2	2,0	0,4
Altres	2,8	3,1	2,9
Cap	2,9	2,5	3,1
NS/NC	5,8	3,2	8,3
Base	800	369	298

- ❑ Molt diferents són les dades si es té en compte el país al qual representa la institució política. Si es tracta dels ciutadans que consideren Catalunya el seu país, tres de cada quatre ciutadans pensen que la institució és la Generalitat, només un 7,4% el Govern de l'Estat i un 4,7% la monarquia.
- ❑ El canvi de sentit que es produeix quan la identitat dels ciutadans és l'espanyola és contrari, ja que en primer lloc, dos de cada cinc catalans pensa que Espanya es representa amb el Govern de l'Estat i un de cada cinc amb la monarquia, quedant un 14,8% de població que es veu representat pel Govern de Catalunya.
  - La població catalana atorga a les institucions que representen els ciutadans una forta càrrega d'identificació nacional. En aquest sentit, les persones que més s'identifiquen amb la Generalitat són els que menys ho fan amb la Corona espanyola o el govern de l'Estat, i viceversa.
  - Els catalans mixtes són els que més representatius són del què opina la totalitat de la població catalana. Els catalans de 2ª generació o bé els catalans immigrants d'altres zones de l'Estat presenten opinions molt més polaritzades.

IV.4. Personatges

A. Personatge públic

- Anteriorment, s'ha observat que la població catalana esmentava personalitats d'àmbits diversos en tant que símbols culturals de Catalunya. En aquest cas, s'ha volgut demanar per personalitats, ja sigui del moment present, ja sigui de la Història de Catalunya explícitament.

Els polítics són el col·lectiu més anomenat com a representatius de les personalitats públiques catalanes per al 75% dels catalans. D'aquest grup, a l'actual president de la Generalitat, Jordi Pujol se li reconeix la major popularitat pel 59,4% dels ciutadans de Catalunya, mentre que en menor mesura, també és representatiu Pasqual Maragall (11,1%). D'altres personatges polítics nomenats són Lluís Companys i Josep Tarradellas.

En proporcions ja inferiors, les persones es refereixen a músics i artistes, entre els quals, els que aglutinen més respostes són Joan Manel Serrat, Pau Casals, Antoni Gaudí i Salvador Dalí.

Taula 37: Em podria dir un personatge públic representatiu de Catalunya?

Personatge públic	Total
Jordi Pujol	59,4
Pasqual Maragall	11,1
Altres polítics	4,4
Altres poetes/escriptors	3,7
Altres actors/cantants	2,5
Joan Manel Serrat	2,1
Pau Casals	1,9
Lluís Companys	1,9
Antoni Gaudí	1,7
Josep Tarradellas	1,4
Salvador Dalí	1,0
Altres	3,7
Cap	0,5
NS/NC	5,4
Base	800

B. Personatge històric

- Considerat també com un espai molt important en el sí de l'imaginari col·lectiu, s'han considerat quins són els personatges històrics de major anomenada entre la població. Mentre que a nivell dels ciutadans identificats amb Catalunya com a país citen, especialment, personatges del món de la política, el què ofereix el conjunt de personalitats històriques més conegudes, a nivell de ciutadans pels quals el seu país és Espanya, es barreja més la política amb el món de la literatura i la poesia, i la cultura en general.
- La taula que ve tot seguit és força explicativa de la notorietat dels polítics catalans a nivell històric i fins i tot, respecte a corol·laris del seu mateix període històric d'altres àmbits. Gairebé la meitat dels catalans (44,4%) pensa en polítics en tant que personatges rellevants històricament. És el cas de Lluís Companys i Josep Tarradellas, i en menor mesura de Francesc Macià i Jordi Pujol.

No obstant això, hi ha un 27,7% de catalans que pensa la història a partir del pes i la popularitat de poetes i escriptors en general (8%), però també d'arquitectes com Antoni Gaudí (6,8%) i en menor mesura de figures com les de Salvador Dalí i Pau Casals.

Finalment, fora de la seva contemporaneïtat, Jaume I, i Guifré el Pilós amb importància menor, gaudeixen d'una certa notorietat històrica entre els ciutadans.

Taula 38: Em podria dir un personatge històric català important?

Personatge històric	Total
Món Polític S. XX	44,4
Lluís Companys	15,5
Josep Tarradellas	14,5
Francesc Macià	6,3
Jordi Pujol	2,9
Altres polítics	5,2
Món Cultural	27,7
Altres poetes/escriptors	8
Antoni Gaudí	6,8
Salvador Dalí	5,7
Pau Casals	4,9
Jacint Verdaguer	2,3
Personatges antics	7,3
Jaume I	5,1
Guifré el Pilós	2,2
Altres	9,2
NS/NC	13,3
Base	800

- Les persones immigrants a Catalunya, les de més de 65 anys i les que tenen com a llengua pròpia el castellà, són les que més coincideixen a citar Gaudí (10,2) i Dalí (8,4) com a personatges històrics catalans.

D'altra banda, els catalans de 2ª generació i les persones amb aspiracions polítiques en la línia independentista, són els que presenten percentatges més significatius de respostes que citen a Lluís Companys i Francesc Macià.

- En el cas d'Espanya, el món de la política és tan representatiu a nivell històric com el món de la cultura. Un de cada tres catalans cita caps d'estat com a personatges històrics representatius d'Espanya. Aquest és el cas de Franco, en tant que Cap d'Estat de la dictadura espanyola per un de cada quatre catalans, i de polítics com Felipe González i Adolfo Suárez. La figura de l'actual monarca espanyol, Joan Carles I, també és anomenada.
- Cal tenir present el fet que Franco sigui el personatge més citat per la població catalana, sobretot pel fet que es tracta d'un dictador que resta present en la memòria col·lectiva de la ciutadania.

Un segon terç de catalans veu en el món de la literatura un ventall de personatges importants en la història d'Espanya. El més anomenat per un 12,4% dels catalans és Miguel Cervantes, però també d'altres escriptors en general i poetes com Federico García Lorca. També s'anomena, tot i que en menor mesura, pintors.

Com en el cas de Catalunya, també en el cas d'Espanya hi ha cabuda per personalitats històriques d'èpoques anteriors a la contemporània, com és el cas dels Reis Catòlics.

Taula 39: Em podria dir un personatge històric espanyol?

Personatge històric	Total
Món Polític	33,6
Francisco Franco	20,0
Felipe González	3,5
Rei Joan Carles I	3,0
Adolfo Suárez	2,1
Altres polítics	5,0
Món Cultural	32,6
Miguel Cervantes	12,4
Altres escriptors	8,0
Federico García Lorca	6,8
Pau Picasso	2,8
Altres pintors	2,6
Altres personatges històrics	12,2
Reis Catòlics	2,8
Altres	5,2
NS/NC	13,7
<i>Base</i>	<i>800</i>

IV.5. Esports

- L'esport en la mesura que crea sentiments d'identitat col·lectiva, és un aspecte que cal tenir en compte, precisament per conèixer les identitats que s'hi reflecteixen. En primer lloc, s'ha volgut conèixer el grau d'identificació entre els catalans de les seleccions esportives espanyoles, en tant que representatives del model esportiu actual.
- Com es pot comprovar tot seguit, hi ha una certa divisió identitària, tot i que la tendència majoritària és la de reconèixer en el 53,4% dels casos que hi ha una identificació amb les seleccions espanyoles en general, cal dir que el 44,8% dels catalans respon el contrari.

Taula 40: Fins a quin punt s'identifica amb les seleccions esportives espanyoles?

Grau d'identificació	Total
Molt	18,4
Força	35,0
Poc	25,6
Gens	19,2
NS/NC	1,9
MITJANA	2,54
Base	800

MITJANA(De 1 Gens a 5 Molt)

- Per grups, es pot observar com entre els catalans de 1ª generació (64,4%) i les persones amb batxillerat elemental (61,4%), predominen aquells que s'identifiquen molt o força amb les seleccions espanyoles, i d'entre els universitaris de segon cicle (55,2%) i les persones de les comarques de Tarragona (61,4%), aquells que s'hi identifiquen poc o gens.

- En segon lloc, donat que una part de la població catalana no s'acaba d'identificar amb les seleccions espanyoles d'esports, en general, s'ha plantejat una nova qüestió per esbrinar si es tracta d'una manca d'identificació amb el món esportiu en general o bé, en un sentit diferent, si la identificació a nivell esportiu també es dona pel què fa a Catalunya.
- En aquest sentit, el 56,5% dels catalans confirma el seu acord davant l'existència d'una selecció esportiva catalana que els representés a nivell internacional, substituint en part, l'espanyola. Contràriament a això, un de cada quatre catalans no veu aquesta necessitat. Finalment, pel 20% de la població restant, aquesta qüestió els és indiferent o no tenen una resposta en cap dels dos sentits. Com es pot observar, doncs, en les posicions a l'extrem, predomina aquella que està molt d'acord amb l'existència d'una selecció nacional catalana.

Taula 41: Creu que hauria d'existir una selecció nacional catalana per als esdeveniments esportius?

Grau d'acord	Total
Molt d'acord	32,4
Més aviat d'acord	24,1
Indiferent	16,8
Més aviat en desacord	13,5
Molt en desacord	11,0
NS/NC	2,2
MITJANA	3,55
Base	800

MITJANA(De 1 Molt en desacord a 5 Molt d'acord)

- Les persones que estan molt d'acord amb l'existència de seleccions catalanes són rellevants entre les persones que tenen un nivell d'estudis universitaris (51,4%) i entre els que són empresaris o professionals autònoms (46,2%). D'altra banda, és sobretot en les persones immigrants a Catalunya que predominen els indiferents (22,8%) i els que estan més aviat en desacord (20,4%) o molt en desacord (15,5%), amb l'existència d'una selecció catalana.

- En el mateix sentit que les dades anteriors, però a nivell de l'esport olímpic, s'ha demanat el grau d'acord de la població en relació l'existència d'un Comitè Olímpic Català, donada la identificació col·lectiva que envolta aquest tipus de convocatòries esportives. Les respostes han estat molt paral·leles a les relacionades amb la selecció catalana, mostrant, també, que la majoria de la població (53,7%) estaria d'acord amb la creació d'aquest organisme.

Una quarta part dels catalans (25,3%) es manifesta, altra vegada, en desacord amb aquesta iniciativa. Finalment, la franja de persones que es mostra indiferent entorn la creació del Comitè Olímpic Català, és d'un 18,4%.

Taula 42: Creu que Catalunya hauria de tenir un Comitè Olímpic Català propi?

Grau d'acord	Total
Molt d'acord	31,3
Més aviat d'acord	22,4
Indiferent	18,4
Més aviat en desacord	13,7
Molt en desacord	11,6
NS/NC	2,7
MITJANA	3,49
Base	800

MITJANA(De 1 Molt en desacord a 5 Molt d'acord)

- És sobretot en l'àrea metropolitana de Barcelona que apareix el percentatge més elevat de persones que es mostra indiferent davant aquesta iniciativa (25,2%), i també el percentatge relativament més baix (24,5%) de persones que estarien molt d'acord amb la creació del Comitè. D'altra banda, i també en aquest cas, entre la població universitària hi ha un percentatge més elevat de persones que el de la mitjana (44,9%) que es mostren molt d'acord l'existència d'aquest organisme.

- Coneguda doncs, la identificació dels catalans (53,4%) envers les seleccions espanyoles que existeixen en l'actualitat i la voluntat manifesta d'una proporció acceptable de catalans (56,5%) per tenir una selecció catalana esportiva, s'ha volgut plantejar aquella situació en la qual competint dues seleccions, quina seria la identificació de la població.

Recordant la identitat compartida dels catalans entre Catalunya i Espanya, les respostes reflecteixen una diversitat de sentiments identitaris. En primer lloc, els catalans són abans partidaris d'una selecció catalana que una d'espanyola. El 47% dels catalans davant un enfrontament esportiu donaria suport a la selecció catalana i, en segon lloc, un de cada quatre, optaria per les dues abans que per l'espanyola, recolzada per un 17,4% de ciutadans. La població restant, optaria en un 9% dels casos per no donar el seu suport a cap d'elles o bé no té una resposta al respecte (2,8%).

Taula 43: Vostè a qui donaria suport a la selecció catalana o a la selecció espanyola?

Suport selecció	Total
A la selecció catalana	47
A totes dues	23,8
A la selecció espanyola	17,4
A cap	9
NS/NC	2,8
Base	800

IV.6. Festes

- Finalment, en relació l'imaginari col·lectiu que tenen els catalans de la seva identitat, és a dir, tots aquells elements i símbols que descriuen allò al què se senten identificats, cal parlar de les festes en tant que part important de les tradicions i costums plenes de simbologia.
- Es tracta les festes a tres nivells: el de l'interès individual, el seu pes social, el seu pes popular i el seu pes nacional.
- La festa que més agrada les persones, i al mateix temps, doncs, la considerada com a més popular, és la de la diada de St. Jordi (17,8%), la festa del llibre i la rosa, la festa de la cultura i dels escriptors. També són mencionades la festivitat de St. Joan (14,6) i les Festes Majors (21,8%) i d'entre les quals es destaca la Mercè, festa major de la ciutat de Barcelona) són les festes que més agraden els ciutadans.
- La Festa de St. Joan, que finalitza la primavera i enceta l'estiu, és l'altra dada popular més destacable. En qualsevol cas, i afegint-hi les consideracions que mereixen l'Onze de setembre, considerada per un 64,8% de la població com la festa nacional de Catalunya, totes les festes mencionades són diades fortament arrelades a l'imaginari col·lectiu català, a la tradició i a la cultura més profundes.

Taula 44: Quina es la festa/celebració popular que més li agrada?

Festes	Total
Sant Jordi	17,8
Sant Joan	14,6
Festes majors	13,0
La Mercè	8,8
Festes de Nadal i Reis	7,6
11 Setembre/La Diada	7,0
Festes religioses	3,3
Ballades Sardanes	3,1
Totes les festes	2,7
San Fermines	2,3
Altres	12,6
Cap	3,0
NS/NC	4,4
Base	800

- També en aquest cas es presenten algunes especificitats en relació el territori. A Barcelona ciutat les festes preferides són la Mercè i St. Jordi, i a les terres tarragonines es prefereix St. Joan .

- Entre les festes més populars i preferides a nivell individual, s'ha demanat el nivell d'assistència a la Feria d'Abril i el grau satisfacció de què se celebri a Catalunya. En primer lloc, gairebé un de cada quatre catalans ha assistit alguna vegada a aquesta celebració

Taula 45: Ha assistit alguna vegada a la Feria d'Abril de Barberà del Vallès o de Santa Coloma a Can Zam?

Feria d'Abril	Total
3 o mes vegades	7,0
1 o 2 vegades	15,9
Mai	76,8
NS/NC	0,3
Base	800

- Per lloc de residència, són sobretot les persones de Barcelona ciutat (23,3%) i les de l'àrea metropolitana (20,2%) les que hi han assistit amb més proporció. També es destaca que les demarcacions que recullen més respostes negatives relatives a l'assistència, són les de Lleida (94,9%) i Tarragona (94,8%).
- D'altra banda, els catalans de 2ª generació són els que presenten un percentatge més alt (86,7%) de persones que no han visitat mai la Feria, i els catalans mixtes són els que presenten un percentatge més alt de visites (34,6%). També entre les persones que manifesten que la seva nació és Espanya hi ha un percentatge superior (28,9%) de persones que han visitat la Feria com a mínim en una ocasió.

- En segon lloc, set de cada deu catalans mostra el seu acord amb la celebració d'aquesta festa a Catalunya, mentre que una cinquena part de les persones es manifesta indiferent i, d'altra banda, només un 9,7% de la població s'hi mostra en desacord.

Taula 46: Fins a quin punt està d'acord o en desacord amb que se celebri la Feria d'Abril a Catalunya?

Grau d'acord	Total
Molt d'acord	38,0
Mes aviat d'acord	31,3
Indiferent	20,1
Mes aviat en desacord	5,2
Molt en desacord	4,5
NS/NC	0,9
MITJANA	3,94
Base	800

MITJANA(De 1 Molt en desacord a 5 Molt d'acord)

- Les demarcacions que recullen més respostes indiferents són les de Tarragona (33,3%) i Girona (32,3%) i les que en recullen més en el sentit que s'hi mostrin molt d'acord, les de Lleida (46,8%) i àrea metropolitana de Barcelona (46%).

- ❑ En aquesta pregunta s'ha pretès interpretar quina és la festa més popular de Catalunya, és a dir, la que comparteixen més el conjunt de catalans. En aquest sentit, els catalans es decanten en una major proporció (39,1%) per dir que el Sant Jordi és la festa més popular pel conjunt de la població. Seguit, a força distància, per la Diada o l'Onze de setembre, anomenat en un 17% de les respostes. Per tant, Sant Jordi és més significativa a nivell popular que la festa de l'Onze de Setembre.
- ❑ La festa major de Barcelona, la Mercè, i la revetlla del 24 de juny o St. Joan, són les festes considerades més populars en un 12,4% i 11,1% respectivament. Les festes majors en general, festes religioses i d'altres commemoracions, són d'altres festivitats assenyalades com a populars.

Taula 47: Quina creu que és la festa més popular de Catalunya?

Festes	Total
Sant Jordi	39,1
11 Setembre/La Diada	17,0
La Mercè	12,4
Sant Joan	11,1
Festes majors	3,3
Festes religioses	2,9
Altres	7,5
Cap	0,5
NS/NC	6,2
Base	800

- Pel que fa referència a la idea de Festa nacional que tenen els ciutadans, cal dir que el 91,7% dels catalans tenen alguna idea de quina és la festa nacional catalana. Tot i aquesta dada, només dues terceres parts dels catalans saben dir correctament la diada de l'Onze de Setembre. La resta, un 10,8% li atorga aquest paper al Sant Jordi i un 6,2% a la Mercè.

Taula 48: Quina creu que és la festa nacional de Catalunya?

Festes	Total
11 Setembre/La Diada	64,8
Sant Jordi	10,8
La Mercè	6,2
Altres	3,5
Festes religioses	2,6
Sant Joan	1,9
Cap	1,2
Festes majors	0,7
NS/NC	8,3
Base	800

- Entre les persones que creuen que la festa nacional de Catalunya és l'Onze de Setembre, són rellevants les persones de la demarcació de Girona (82,8%), els universitaris (80,3%) i els empresaris (79,4%). Entre els que recolzen La Mercè, hi ha sobretot les persones de Barcelona i rodalies (19,8%), els jubilats i pensionistes (10,5%) i les persones sense estudis (12%).

V. El sistema polític

V.1. El marc actual

A. Valoració

- Un cop vista la dimensió simbòlica de la identitat dels catalans, el present capítol fa una aproximació a la dimensió política de la identitat a partir de la consideració que mereix el sistema polític actual i de la imaginació d'escenaris futurs.
- Per tal de realitzar una valoració del sistema polític actual, doncs, s'ofereixen, en primer lloc, les actituds envers les normes clau del sistema polític espanyol i català actual, és a dir, a la Constitució espanyola, l'Estat de les Autonomies i l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Taula 49: Valori les lleis que li llegiré...

Grau de satisfacció	Constitució	Estat de les Autonomies	Estatut d'autonomia
Molt bé	12,2	8,5	11,6
Bé	43,5	40,8	42,6
Ni bé ni malament	26,7	29,5	27,9
Malament	8,6	9,4	8,4
Molt malament	3,6	4,2	2,7
NS/NC	5,4	7,5	6,8
MITJANA	3,55	3,43	3,56
Base	800	800	800

MITJANA (De 1 molt malament a 5 molt bé)

- En principi, els catalans tenen una valoració i consideració positiva del marc legal que regeix el sistema polític.

En els tres casos, un de cada dos ciutadans de Catalunya valora positivament la Constitució, l'Estat de les Autonomies i l'Estatut d'Autonomia. També en proporcions semblants en els tres casos, un de cada deu catalans valora negativament les tres lleis. No hi ha diferències significatives en els tres aspectes estats.

Pel que fa la franja de població que no valora cap d'aquestes lleis ni bé ni malament, aquesta supera, en els tres casos, la quarta part de la població.

- Per edats, la menys satisfeta amb la Constitució espanyola és la que oscil·la entre els 18 i els 24 anys.
  - El grup de persones que consideren la seva nació tant Catalunya com Espanya destaca per sentir-se més satisfet amb l'Estatut de Catalunya i l'estat de les autonomies que la resta de població.

- Pel que fa al sistema polític actual, la monarquia com a una de les seves entitats més representatives, és acceptada per la majoria justa dels catalans, mentre que un 47,4% de catalans no s'identifica amb la institució de la Corona.

Taula 50: A Catalunya, hi ha gent que s'identifica amb la corona espanyola en mans de Joan Carles I. Em podria dir en el seu cas, si s'identifica molt, força, poc o gens amb la corona espanyola?

Grau d' identificació	Total
Molt	14,6
Força	36,5
Poc	27,4
Gens	20
NS/NC	1,5
MITJANA	2,46
Base	800

MITJANA (De 1 gens a 4 molt)

- La qüestió de la monarquia espanyola actual divideix força els catalans. Les persones amb menys estudis són les que més s'identifiquen amb la monarquia i, en canvi, els universitaris, sobretot de primer cicle, són els que més la rebutgen.
- Per lloc de naixement, els catalans de segona generació són el grup que presenten menor identificació amb la Corona i els ciutadans d'origen immigrant, en canvi, els que inclouen un nombre més alt de persones molt o força adscrites a la Monarquia.

B. Satisfacció

- ❑ Com s'ha pogut comprovar, hi ha una bona valoració de la població en relació al marc legal del sistema polític català i espanyol.
- ❑ A continuació passarem a conèixer la valoració que els ciutadans fan de l'impacte de l'estat de les autonomies, és a dir, el model autonòmic, sobre Catalunya
- ❑ El 63,6% dels ciutadans de Catalunya creu que Catalunya ha estat afavorida per l'actual organització de l'Estat espanyol en autonomies. A l'extrem contrari, només un 13,1% de persones valora negativament les autonomies per a Catalunya.

Taula 51: L'actual organització de l'Estat Espanyol en autonomies creu que ha estat més aviat positiva o negativa per a Catalunya?

Valoració	Total
Molt positiva	7,8
Positiva	55,8
Ni positiva ni negativa	16,9
Negativa	11,6
Molt negativa	1,5
NS/NC	6,4
MITJANA	3,61
Base	800

MITJANA (De 1 Molt negativa a 5 Molt positiva)

- Les persones catalanoparlants, especialment si viuen en les comarques de Girona concentren un major nombre de persones que valoren negativament per Catalunya l'organització de l'Estat en autonomies.

- Els catalans no només opinen que les autonomies han beneficiat Catalunya, sinó que, majoritàriament (50,5%), també creuen satisfactori i positiu per a Catalunya aquest model d'organització de l'Estat.

Malgrat aquesta majoria, no es pot deixar de banda que un de cada quatre ciutadans de Catalunya mostra el seu desencís pel sistema actual de l'Estat de les Autonomies, i un grup considerable (21,5%) es mostra indiferent davant aquesta qüestió.

Taula 52: Fins a quin punt està satisfet de l'actual model de relació entre Catalunya (amb un govern autonòmic) i Espanya (que representa el govern central)?

Grau de satisfacció	Total
Molt satisfet	4,0
Satisfet	46,5
Ni satisfet ni insatisfet	21,5
Insatisfet	20,9
Molt insatisfet	4,4
NS/NC	2,7
MITJANA	3,26
<i>Base</i>	800

MITJANA (De 1 Molt insatisfet a 5 Molt satisfet)

- Els nivells més alts de satisfacció amb el model d'Estat autonòmic és donen entre les persones que viuen a la ciutat de Barcelona i la seva àrea metropolitana. A més, també es mostren més favorables al model polític actual les persones que pensen indistintament en Catalunya i Espanya com a llur nació i els que se senten únicament espanyols. Els universitaris i els empresaris autònoms són els col·lectius que manifesten una major insatisfacció amb el model autonòmic actual.

- ❑ Finalment, tot i que la població catalana accepta el model autonòmic com a vàlid i satisfactori, una part prou important també expressa una voluntat de consolidar aquest sistema a partir de l'augment del nivell d'autogovern dels catalans.
- ❑ En altres paraules, tot i que el 52,6% dels catalans creu que la capacitat de decisió del govern català, en el marc de l'Estat de les Autonomies, és el correcte , per un de cada tres catalans el nivell d'autogovern és insuficient.
- ❑ L'altra dada interessant ens indica que només un 5,7% dels catalans considera excessiu el nivell d'autogovern assolit pels catalans fins a l'actualitat.

Taula 53: Considera que el nivell d'autogovern català, és a dir la capacitat de decisió del govern català aconseguit fins ara, és...

Nivell d'autogovern	Total
Excessiu	5,7
El correcte	52,6
Insuficient	36,9
NS/NC	4,8
MITJANA	1,67
Base	800

MITJANA (De 1 insuficient a 3 excessiu)

- Els més insatisfets amb l'actual nivell d'autogovern català són els habitants de nuclis petits (50,1%), els ciutadans amb estudis universitaris (52,5%) i els de 25 a 34 anys (45,6%).

C. Reconeixement/Legitimació

- ❑ Fins ara s'ha pogut conèixer quina opinió tenen els catalans de l'actual sistema d'organització política d'Espanya i Catalunya.
- ❑ Les dades que segueixen a continuació ens indiquen com tradueixen els ciutadans la forma política de Catalunya i Espanya en l'actual marc constitucional i estatutari conformat per l'Estat de les autonomies.
- ❑ En aquest sentit, agradi o no, la majoria de catalans reconeixen i donen legitimitat a la definició constitucional segons la qual Catalunya és una comunitat autònoma/nacionalitat i, en canvi, per a Espanya prima la forma política asèptica de País, per damunt de la idea innegable d'Estat (19,7%) i, fins i tot de la definició tradicional de Nació (25%).
- ❑ Pel cas de Catalunya, el 52% de la població l'entén com a Comunitat Autònoma i per tant, reconeix el marc actual d'Estat autonòmic. En canvi, la xifra no menyspreable del 45,8% restant de ciutadans donen a Catalunya un paper polític que va més enllà de l'actual interpretació de l'organització autonòmica, ja sigui per a definir-la com a País (20,8%), com a Nació (14,8%), com a Regió europea (6,8%) i, fins i tot, com a Estat (3,3%).

Taula 54: Quan vostè parla de Catalunya, diu que és?

Forma política de Catalunya	Total
Una comunitat autònoma	52,0
Un país	20,8
Una nació	14,8
Una regió europea	6,8
Un estat	3,3
NS/NC	2,2
<i>Base</i>	<i>800</i>

- El gruix més important de persones, que parla de Catalunya en tant que Comunitat Autònoma, inclou una part significativa de les persones de més edat, (58,8%), les persones castellanoparlants (66,9%) que en la seva majoria són catalans de primera generació (64,2%) o immigrants a Catalunya (70%).
- D'entre els que consideren Catalunya un País, destaquen de forma important els estudiants (29%), i els veïns de la demarcació de Tarragona (30,2%).
- Els grups significativament importants que parlen de Catalunya com a Nació són de la ciutat de Barcelona (20%), de les comarques de Girona (22,6) i en general els titulats universitaris de primer cicle (32,1).
- La idea de Regió Europea sobresurt, particularment, també, entre ciutadans de Barcelona ciutat (11,7)

- ❑ Contràriament al cas de Catalunya on la majoria dels ciutadans l'anomena d'acord a l'organització política actual, només un de cada cinc catalans fa referència a Espanya en tant que Estat. L'etiqueta formal-constitucional de Comunitat autònoma per a Catalunya està molt més estesa que l'equivalent d'Estat per a Espanya.
- ❑ En canvi, els termes País i Nació, més ambigus i discutibles per part dels ciutadans, són molt més apropiats per la idea d'Espanya que per a la de Catalunya. Tant és així que la referència més popular per Espanya és la de País (52,5%) i, en segon lloc, la de Nació (20,8%).

Taula 55: Quan vostè parla d'Espanya, diu que és?

Forma política d'Espanya	Total
Un país	52,5
Una nació	25
Un estat	19,7
NS/NC	2,8
<i>Base</i>	<i>800</i>

- Entre els que consideren Espanya un Estat, destaquen els titulats universitaris, els que tenen el català com a llengua de pensament (28%) i els habitants de nuclis de 5.000 a 20.000 habitants (26,2%).
- En canvi pel que fa a la concepció d'Espanya com a país, sobresurten els habitants de l'àrea metropolitana de Barcelona (59,5), els més joves de 18 a 24 anys (60,9), els assalariats (58,6) i els catalans fills de matrimonis mixtes (63,2) o catalans de primera generació (62,5).
- Els grups significatius que pensen en Espanya com a Nació, són les persones jubilades o pensionistes (37,2), els que tenen estudis d'EGB o batxillerat elemental (28,8).

V.2. Models de futur

A. Augmentar nivell d'autonomia

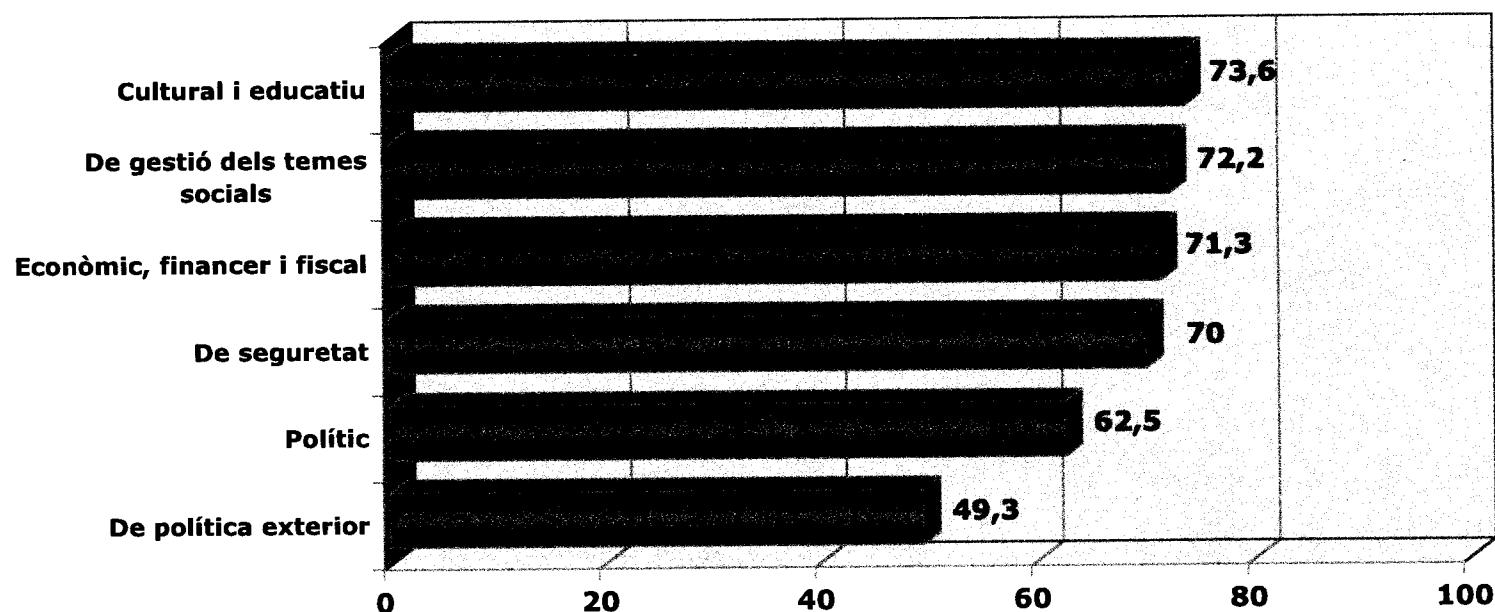
- ❑ Fins ara s'ha pogut conèixer amb quin territori, país o nació s'identifiquen més els catalans i, en conseqüència, tots aquells elements que acaben de construir la seva identitat. A continuació, ja en aquest capítol, l'Institut DEP ha demanat a la població la valoració de l'actual marc polític i ha comprovat l'elevada satisfacció amb l'evolució i el marc actual, amb una significativa tendència a criticar la manca de desenvolupament d'aspectes lligats amb l'autogovern de Catalunya.
- ❑ El capítol V.2. que segueix pretén analitzar les actituds de la població envers els diversos models de futur possibles. Models de desenvolupament de l'autogovern, models d'organització d'Espanya en relació amb Catalunya i models de relació econòmica entre ambdues realitats polítiques.
- ❑ En general, podem dir que els catalans, abans de plantejar un canvi radical de sistema polític, es mostren favorable a realitzar certes variacions del model actual en el sentit d'aprofundir en l'autogovern, tot assumint competències plenes en diverses matèries cedides per un Estat amb el qual no s'hi pretén trencar.
- ❑ Els ciutadans del nostre País, acceptarien gustosament i majoritària (més del 70%) que el Govern de Catalunya tingués plenes competències, és a dir, plena capacitat de gestió a nivell de polítiques socials (cultura i educació i afers socials), a nivell econòmic i a nivell de polítiques de seguretat.
- ❑ En canvi, tot i ser major el nombre de persones favorables que contràries, ja no hi ha tanta unanimitat en cedir a Catalunya plenes competències en matèria política (62,5%) i de política exterior (49,3%).

En aquests temes que afecten més la ostentació de la legitimitat i de la representativitat de la col·lectivitat hi ha major divisió d'opinions.

- En general, les persones que habiten Barcelona ciutat (76%) són les més favorables a l'assoliment de plena competència en tots els àmbits proposats, en contraposició amb els altres habitants de la demarcació de Barcelona. El mateix passa amb les persones jubilades o pensionistes que recolzen en menor mesura l'augment de competències per a la Generalitat.
- D'altra banda, els universitaris de primer cicle (81,4), els que pensen en llengua catalana (79,1) i els propers a un estat que reconegués la possibilitat d'estats independents (95) depassen la mitjana general de persones que recolzen l'augment del sostre competencial.

Vostè creu que el govern de Catalunya hauria de tenir plena competència, és a dir, capacitat total de decisió a nivell de...

B. Millorar la relació fiscal

- ❑ El següent quadre ofereix l'opinió de la població catalana en relació als impostos i la relació fiscal entre Catalunya i Espanya des de la perspectiva sociològica.
- ❑ Tres quartes parts dels ciutadans de Catalunya entenen que els catalans paguen més impostos que la resta de contribuents de l'Estat Espanyol. El 16,5% pensa que els impostos que paguen els catalans són equivalents als dels espanyols i tan sols el 0,7% afirma que els contribuents catalans paguen menys impostos que la resta de persones de l'Estat.

Taula 56: En relació a la resta de contribuents de l'Estat Espanyol, vostè creu que els catalans paguen...?

Esforç fiscal	Total
Més impostos	76,0
Igual	16,5
Menys impostos	0,7
NS/NC	6,8
MITJANA	2,81
Base	800

MITJANA (De 1 Menys impostos a 3 Més impostos)

- Les persones de la demarcació de Barcelona (82,2%) i els empresaris i autònoms (86,4%) tenen major sensació que els catalans paguen més impostos.

- El primer nivell on la població catalana demana canvis és l'econòmic-fiscal. Concretament, pel que fa la distribució dels diners recaptats amb els impostos, la majoria dels catalans voldria un canvi en la distribució de tal manera que els diners recaptats es quedessin destinats a serveis a Catalunya. Entorn una tercera part manifesta la voluntat de mantenir la distribució actual i tan sols el 5,6% exposa que estaria d'acord amb augmentar els diners per fora de Catalunya. El 2,2% de la població no està d'acord amb cap de les opcions plantejades.

Taula 57: En relació amb els diners dels impostos que paguen els ciutadans de Catalunya, em podria dir amb quina de les opcions següents està més d'acord?

Model de distribució d'impostos	Total
Augmentar els diners per serveis a Catalunya	51,5
Mantenir la distribució actual	35,5
Augmentar els diners per fora de Catalunya	5,6
Cap	2,2
NS/NC	5,3
<i>Base</i>	<i>800</i>

- D'entre les persones que es mostren més d'acord en augmentar els diners per a serveis a Catalunya podem destacar les persones habitants de nuclis petits (58,3%), els veïns de les comarques no metropolitanes de Barcelona (58,5%) i Tarragona (67,7%) i en general, els empresaris i autònoms (74,1%).
- Tot i així, moltes persones que, tot i creure majoritàriament, que Catalunya no paga els mateixos impostos que la resta de ciutadans de l'Estat espanyol, recolzen que es mantingui el model de distribució actual. Aquest és el cas de la població de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (47,9%), de les persones que no treballen o ho fan a la llar (43,9%) i dels catalans de 1ª generació (44%).

C. Canviar l'organització política actual

1. Reforma de la Constitució Espanyola

- En primer lloc, abans de plantejar quins són els models polítics que els catalans prefereixen per a Catalunya i Espanya, s'ha sondejat el grau d'acord de plantejar aquests canvis al marc de l'àmbit constitucional espanyol. És a dir, fins a quin punt els catalans estarien a favor de modificar la constitució amb les vies de reforma que ja conté per tal d'eleva el nivell d'autonomia de Catalunya.

A la majoria dels ciutadans de Catalunya (61,1%) els sembla un bon motiu per a reformar la Constitució espanyola elevar el nivell d'autonomia de Catalunya si això fes falta. Només un 15,4% de la població troba poc adient haver de modificar la constitució per elevar l'autonomia de Catalunya, mentre que un 17,1% de catalans que es mostren indiferents en relació amb aquesta qüestió.

Taula 58: Hi ha gent a Catalunya que considera que la Constitució s'hauria de reformar per a incrementar el nivell d'autonomia de Catalunya respecte a Espanya, mentre que hi ha gent que no. Vostè està a favor o en contra de reformar-la per aquesta raó?

Grau d'acord	Total
A favor	61,1
Indiferent	17,1
En contra	15,4
NS/NC	6,3
Base	800

- Barcelona ciutat és el nucli que presenta més dispersió i, per tant, proporcions més significatives tant en la posició a favor (68,9%) com en contra (20,6%) de la reforma de la Constitució.

Són també més favorables a la reforma de la Constitució els homes (64,8%), les persones amb estudis superiors (72,7%) i els fills de matrimonis mixtes (74%).

- Els que més oposició ofereixen a la reforma són les persones immigrants a Catalunya (24,7%), la majoria d'edat avançada.

- ❑ Tot i la voluntat favorable del conjunt dels catalans per a reformar la Constitució Espanyola i canviar el nivell d'autonomia actual de Catalunya respecte Espanya, cal conèixer concretament cap a quin model d'Estat Espanyol es plantegen aquesta reforma. I també quin paper li tocava realitzar a Catalunya.
- ❑ Pel que fa referència a l'organització política d'Espanya, la població catalana està dividida principalment cap a tres tendències clarament diferenciades:
  - Un de cada tres ciutadans de Catalunya vol continuar sent membre d'un Estat autonòmic com en l'actualitat, amb els nivells competencials aconseguits fins ara.
  - En una proporció semblant, un 32,3% de persones es decanta per un model més descentralitzat, en el qual Catalunya pogués acabar tenint plena competència en la majoria de d'àmbits de govern.
  - Finalment, un 22,7% de catalans voldria elevar la possibilitat d'autogovern fins al límit facilitant que l'estat espanyol accepti el dret a l'autodeterminació d'algunes de les seves autonomies.
  - Finalment, tant sols una minoria del 5% de la població, voldria ser ciutadà d'un Estat on no existís el nivell autonòmic de govern.

- Tot i que l'opció autodeterminista no és la majoritària, cal destacar que la segona i la tercera opció sumades signifiquen que una majoria poblacional (55%) vol superar el nivell d'autonomia distribuït actualment pel govern espanyol.

Taula 59: Ara li presentaré algunes formules alternatives d'organització política d'Espanya. Digui'm quina d'elles prefereix

Organització política d'Espanya	Total
Un Estat autonòmic com en l'actualitat	35,5
Un Estat en el qual les Comunitats Autònomes tinguessin major autonomia que en l'actualitat	32,3
Un Estat en el qual es reconegués a les autonomies la possibilitat de convertir-se en estats independents	22,7
Un Estat amb un govern central que és el que decideix, sense governs autonòmics	5,0
Cap	1,0
NS/NC	3,6
<i>Base</i>	<i>800</i>

- En la mesura que una reforma de la Constitució, plantejaria canvis en l'organització política actual de l'Estat de les Autonomies, l'Institut DEP ha suggerit la mateixa pregunta des del punt de vista d'una de les seves comunitats autònomes, és a dir, Catalunya. La divisió d'opinions reflecteix la mateixa tendència que el cas anterior, tot i que amb petites diferències percentuals.
- Un de cada tres catalans està a favor de que Catalunya continuï com a Comunitat Autònoma amb el nivell de competències similar a l'actual
  - Un altre terç de la població catalana està a favor d'un augment de l'autonomia que té Catalunya en l'actualitat, en el marc de l'Estat de les autonomies.
  - Un 18,9% de catalans desitjarien que Catalunya es convertís en un Estat independent, percentatge inferior al de persones que accepten la independència per a alguna autonomia d'Espanya.
  - Finalment, hi ha un 7,8% de catalans que optarien per una retallar el nivell d'autonomia del Govern de Catalunya.

Taula 60: Ara li presentaré algunes formules alternatives d'organització política de Catalunya. Digui'm quina d'elles prefereix...

Organització política de Catalunya	Total
Una Comunitat Autònoma amb l'autonomia actual	36,1
Una Comunitat Autònoma amb més autonomia que l'actual	33,5
Un estat independent	18,9
Una Comunitat Autònoma amb menys autonomia que ara	5,6
Una regió sense autonomia	2,2
Cap	0,6
NS/NC	3,2
<i>Base</i>	<i>800</i>

2. L'autodeterminació de Catalunya

- ❑ En principi, sembla que hi ha una majoria de catalans favorable a reformar la Constitució per elevar l'autonomia de Catalunya. En la mesura que aquest procés es duigués a terme, en qualsevol cas, produiria una modificació de la forma d'organització política d'Espanya i Catalunya. Aquest procés podria obrir, a la vegada i pel cas de Catalunya i els seus ciutadans, el debat al voltant de l'autodeterminació, és a dir, fer explícita la forma d'organització política pròpia que la població desitja per a Catalunya.
- ❑ Abans de conèixer el desenllaç d'un hipotètic referèndum sobre l'autodeterminació de Catalunya, podem saber que entenen els catalans per aquest dret. Les respostes espontànies de la ciutadania ens parlen més dels resultats que comportaria aquest hipotètic procés d'autodeterminació, que no del significat del propi dret en sí.

Taula 61: Vostè què entén per dret a l'autodeterminació de Catalunya?

Concepte d'autodeterminació	Total
La independència	18,9
Poder de decisió/ Catalunya decideixi	17,1
Dependre menys de Madrid	8,6
Governar-se per ella mateixa/ amb més autonomia	6,8
Impostos propis/Autosuficient	1,1
Autonomia total	0,9
Altres	1,6
Resposta no s'adequa pregunta	9,5
NS/NC	36,8
Base	800

- ❑ El concepte sinònim més vinculat a “dret de l’autodeterminació” és el d’“independència” (19%). Tot i ser una resposta terminològicament incorrecta, cal tenir-la molt en compte pel significat diferent al real que pot tenir per a molts ciutadans de Catalunya.
- ❑ En segon lloc, l’autodeterminació es relaciona amb la capacitat de Catalunya per a decidir autònomament (17,1%)
- ❑ La resta de respostes tenen a veure amb la pèrdua d’influència del govern espanyol de Madrid (8,6%) o a l’increment d’autogovern o d’autonomia (6,8%) o fins i tot, amb la minimització de la dependència fiscal (1,1%)
- ❑ Una darrera dada a remarcar és la que ens indica que un 36,8% dels catalans no saben o no són capaços d’expressar de cap manera el seu significat del terme “dret a l’autodeterminació”.
- ❑ Tal i com s’ha comentat prèviament, el conjunt dels catalans no ha mostrat una idea clara del què entén per dret a l’autodeterminació sinó més aviat, ha expressat les conseqüències del que podria succeir amb un procés d’aquestes característiques.
- ❑ A continuació, s’ha plantejat el cas hipotètic en el que aquest procés on Catalunya pogués expressar lliurement la seva vocació política com a país. Cal destacar que un 94,8% dels ciutadans de Catalunya han opinat clarament per una o altra de les opcions plantejades. Per tant, aquest és un tema que implica a tota la societat catalana en alguna direcció o altra.
- ❑ En relació amb la tendència que apunten les respostes sembla que, en primer lloc, davant la quadruple opció que hem plantejat des de l’Institut DEP guanyaria l’opció de continuïtat amb el model actual i per tant, el 50,7% dels catalans continuaria volent Catalunya com a Comunitat Autònoma en el sí de l’Estat espanyol..

- ❑ En segon terme, si bé hi ha un grup força important de població (40,8%) decidit a que Catalunya aconseguixi la seva independència, aquest s'ha de dividir en dos segments qualitativament força diferenciats:
  - Per un costat un 24,6% de catalans, tot i preferir una Catalunya independent, volen exercir la sobirania per a conuiu confederalment en el marc espanyol.
  - La part de la ciutadania (16,2%) que voldria la independència i separació respecte Espanya. És important, però no suficient per a poder posar en dubte la voluntat actual d'integració dels catalans a Espanya.
- ❑ En aquest sentit, si sumem l'alternativa autonomista i la confederal, podem assegurar que un 75% dels catalans volen vincular-se amb Espanya.
- ❑ Finalment, només un 3,3% de catalans desitjaria que Catalunya deixés de tenir autonomia.

Taula 62: Si hi hagués un referèndum sobre l'autodeterminació de Catalunya (és a dir, el dret a decidir l'organització política pròpia), vostè quina de les següents possibilitats votaria?

Opció de vot del referèndum	Total
Una Comunitat Autònoma dins de l'Estat Espanyol com ara	50,7
Un país independent integrat voluntàriament dins de l'Estat Espanyol	24,6
Un Estat independent no integrat a l'Estat Espanyol	16,2
Una regió sense autonomia dins l'Estat Espanyol	3,3
Cap	2
NS/NC	3,2
Base	800

3. La independència de Catalunya

- ❑ Finalment, com a punt final pel que fa a possibles nous models d'organització política, s'ha intentat conèixer les opinions dels catalans al voltant de la independència, des del dret de Catalunya a ser independent, passant per la voluntat o no de ser-ho, fins a la creença que en algun moment futur Catalunya pugui existir com a Estat independent.
- ❑ En primer lloc, l'acord dels catalans és majoritari respecte al dret que té Catalunya de ser independent. És a dir, un 62,7% es mostra d'acord amb aquest dret, mentre que un 30,6% de ciutadans es mostra en desacord. Altra vegada, aquesta és una qüestió que deixa indiferent (5%) o sense resposta (1,6%) a molt poca gent.
- ❑ L'acceptació d'aquest dret, no implica directament, la voluntat de voler-lo exercir.

Taula 63: Digui'm el seu grau d'acord amb la frase "Catalunya té dret a ser un país independent"

Grau d'acord	Total
Molt d'acord	34,4
Mes aviat d'acord	28,3
Indiferent	5,0
Mes aviat en desacord	15,3
Molt en desacord	15,3
NS/NC	1,6
MITJANA	3,52
Base	800

- En segon lloc, en la mateixa línia del que s'ha pogut observar en la pregunta sobre que votarien els catalans en un hipotètic referèndum a l'autodeterminació, altra vegada, quan es demana a la ciutadania si voldrien o no ser independents, hi ha un nombre superior de persones contràries de les que hi ha a favor.
- Ara bé, en aquesta ocasió, les tendències s'apropen. Mentre que hi ha un 45,7% de catalans en contra de la independència de Catalunya, hi ha un 39,5% a favor de que ho sigui.

Taula 64: Digui'm el seu grau d'acord amb la frase "Voldria que Catalunya fos un país independent"

Grau d'acord	Total
Molt d'acord	24,1
Mes aviat d'acord	15,4
Indiferent	12,2
Mes aviat en desacord	20,3
Molt en desacord	25,4
NS/NC	2,6
MITJANA	2,92
Base	800

- En qualsevol cas, els catalans són relativament poc pessimistes respecte de la possibilitat d'assolir la independència, si per independència s'entén un valor positiu.
- L'opció majoritària (51,1%) és la que opina que Catalunya no serà independent, malgrat hi hagi un 28,9% de catalans que opini el contrari i el nombre d'indiferents es redueixi considerablement, en comparació a les anteriors preguntes de la independència.

Taula 65: Digui'm el seu grau d'acord amb la frase "Catalunya serà un país independent algun dia"

Grau d'acord	Total
Molt d'acord	11,4
Mes aviat d'acord	17,5
Indiferent	7,3
Mes aviat en desacord	24,5
Molt en desacord	26,6
NS/NC	12,7
MITJANA	2,57
Base	800

- Contrasten les reduïdes taxes de creença en la capacitat de Catalunya de ser independent (28,9%), amb les elevades xifres que assumeixen el dret (62,7%) i la voluntat (39,5%) de que Catalunya ho pugui ser. És com un senyal d'assumpció passiva d'una fatalitat no volguda.

- Potser el fet que un 51% de la població desconegui que Catalunya va perdre fa menys de 300 anys la seva independència formal i la plena capacitat d'autogovernar-se explica, en part, la impossibilitat que una majoria de catalans detecten per al nostre país per a recuperar la independència.

Taula 66: Creu que Catalunya ha estat, alguna vegada, un Estat independent?

Grau de coneixement	Total
Si	38,2
No	51
NS/NC	10,8
<i>Base</i>	<i>800</i>

***VI. Actituds i
comportament polític***

VI.1. Autoposicionament nacional

- ❑ En aquest bloc s'han tractat el nivell d'identificació que els catalans tenen en relació amb etiquetes polítiques vinculades a la qüestió nacional. La comoditat amb el fet de ser nacionalista, independentista, federalista o centralista ha estat valorat pels ciutadans.
- ❑ De tots als adjectius proposats per l'Institut DEP el més identificador dels ciutadans és el de nacionalista català. Un 45,9% dels ciutadans se sent força o molt còmode amb aquesta etiqueta ideològica. Tot i aquesta dada, un 51% no s'hi sent identificat.
- ❑ La segona etiqueta més rellevant és també nacionalista, però, en aquest cas, de caire espanyol. Tot i que a gran distància de l'atribut nacionalista català, un 27,5% de la població s'identifica amb el terme nacionalista espanyol. El 68,1%, en canvi, rebutja aquesta adjectiu per a autodefinir-se.
- ❑ L'independentisme com a atribut d'identificació pròpia és assumit pel 25,6% dels ciutadans, xifra molt propera a la del nacionalisme espanyol. No obstant, el rebuig a aquest terme és prou superior en el cas de l'independentisme.
- ❑ Tot i el que acabem de dir, el terme independentista és més acceptat que el de federalista, altament incomprès i poc valorat com a identificador de la ideologia pròpia. Només un 17% dels catalans es consideren federalistes.
- ❑ Finalment, menys d'un 11% de ciutadans es consideren centralistes i un 83,8% rebutgen aquesta mentalitat per a autodefinir-se.
- ❑ En general, però, sembla que les terminologies polítiques d'adscripció nacional proposades per l'enquesta són poc properes a la majoria de la ciutadania, el que ens recorda el fet que els aspectes polítics, segons l'enquesta de valors, són poc rellevants i definitoris de la manera de ser i de viure dels catalans.

Taula 67: Fins a quin punt es considera...?

Grau d' identificació	Nacionalista català	Nacionalista espanyol	Independentista	Federalista	Centralista
Molt	17,6	9,7	9,9	5,5	3,4
Força	28,3	17,8	15,7	11,5	7,5
Poc	23,3	26,6	20,0	20,5	24,2
Gens	27,7	42,5	50,4	51,7	59,6
NS/NC	3,0	3,4	4,0	10,8	5,4
MITJANA	2,37	1,95	1,84	1,67	1,52
Base	800	800	800	800	800

MITJANA(De 1 Gens a 5 Molt)

- Les persones que manifesten un grau d'identificació alt amb el nacionalisme català són majoritàries entre les persones de les demarcacions de Tarragona (30,2%) i Girona (32,3%), i especialment baix entre les persones de Barcelona ciutat (12,2%). En relació el lloc de naixement, els catalans de 2ª generació són els que se senten més nacionalistes catalans (72,1%) i els catalans de 1ª generació (36,6%) i els catalans immigrants (41,2%), els que se'n senten menys.
- Davant el posicionament envers el nacionalisme espanyol, els percentatges rellevants són inversament proporcionals als referents al nacionalisme català, concentrant el major nombre de persones que se'n consideren molt i/o força, entre Barcelona (34,4%) i la seva àrea metropolitana (37,4%).
- Referent als postulats independentistes, aquests són significatius entre les persones de 25 a 34 anys (16,6%) i significativament baixos entre la gent gran, de 50 anys i més (60,6%).

VI.2. Partits polítics

- ❑ En aquest apartat, l'informe estudia l'adequació del posicionament dels partits polítics catalans amb el sentiment identitari dels ciutadans.
- ❑ L'estudi també analitza el paper dels partits polítics en tant que potencials defensors dels interessos dels catalans i la valoració de l'existència de partits nacionalistes a Catalunya

A. Adequació dels partits a l'adscripció nacional dels catalans.

- ❑ Per analitzar aquesta adequació, l'Institut DEP ha tingut en compte tant l'adscripció nacional individual dels ciutadans –eix català-espanyol- com el posicionament nacional atorgat als diferents partits polítics.

Pel que fa a l'adscripció nacional dels ciutadans, cal recordar que els catalans es defineixen de forma heterogènia al llarg de l'eix Catalunya-Espanya, però amb el predomini de l'adscripció tant catalana com espanyola, amb tendència cap a la catalanitat.

Pel que fa referència als partits polítics, l'eix Catalunya-Espanya és molt il·lustratiu de les diferents ideologies i dels diferents posicionaments estratègics. Hi ha uns partits més propers que d'altres a les actituds nacionals dels catalans.

- ❑ Tal i com es pot comprovar en el gràfic que hi ha a continuació, la mitjana poblacional se situa cap al centre¹, amb una lleugera tendència cap a l'extrem més catalanista de l'eix, tot i mantenint-se a prop del centre però situant-se en un punt bastant equidistant entre Catalunya i Espanya.

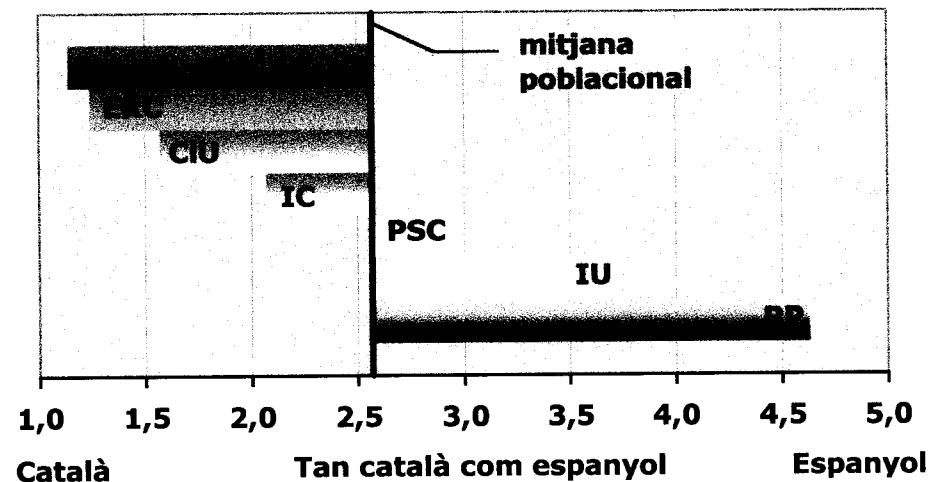
¹ Cal recordar que en una escala de 5 punts on Catalunya és igual a 1 i Espanya igual a 5, la mitjana se situa en el punt 3.

- ❑ Els partits situats més en un extrem catalanista són el PI i ERC, i, pel cantó de l'espanyolisme és el PP i, fins i tot, en menor mesura IU. Aquests partits, són els que estan més allunyats de la ubicació mitjana dels catalans.

En canvi, els partits més propers a l'autoubicació dels catalans pel que fa a aquest eix són IC per la vessant catalanista i el PSC per la vessant espanyolista

- ❑ CiU, sense arribar a situar-se en un extrem, destaca pel seu posicionament més catalanista que espanyolista.

Els partits polítics i la població catalana a l'eix català espanyol

- ❑ Tres quartes parts dels catalans pensen que en l'extrem catalanista hi ha el PI i ERC, mentre que a l'altre extrem, el 64% de la població només hi ubica al PP com a partit més espanyolista. Ara bé, el PI és un dels partits polítics amb un major nombre de persones que en desconeixen la seva situació en relació a aquest eix.
- ❑ En segon terme, en major mesura CiU, però també IC, són partits que la població tendeix a veure'ls catalanistes més que espanyolistes i, per tant, amb una ubicació més centrada. En el cas IC, també es repeteix el fet que un 17,8% no sap massa on ubicar-lo.

La coalició CiU té gairebé una majoria de ciutadans que la situen com a partit exclusivament català, però també hi ha un terç de ciutadans que situen CiU com un partit més català que espanyol.

- ❑ Finalment, els catalans situen el PSC com a partit més ben posicionat en l'escala Catalunya-Espanya, en relació amb les pròpies adscripcions nacionals dels catalans. El PSC és un partit de centre nacional (3,0) i molt proper a la posició de la població (2,6) tot i un lleuger, però significatiu biaix cap a l'extrem Espanya.

Aquest centrisme nacional del PSC, però, amaga una gran heterogeneïtat d'opinions envers ell. Un 25% dels catalans el veuen un partit catalanista, un 36% el veuen un partit tant català com espanyol i un 24% el veuen com un partit espanyolista.

- ❑ Entre el PSC i l'extrem més espanyol representat pel PP, se situa a IU. El 50% dels catalans veu IU un partit més espanyol que català o exclusivament espanyol. La resta de ciutadans distribueix les seves opinions.

**Taula 68 : Del següent grup de paraules, em podria dir amb quina se sent més identificat?
Em podria dir, a quin lloc de l'eix català-espanyol situaria els partits polítics que li citaré?**

Eix català-espanyol	Total	PI	ERC	CiU	IC	PSC	IU	PP
Només català	19,8	72,5	71,4	48,8	28,3	6,6	5,1	0,2
Més català que espanyol	24,5	3,6	10,1	31,1	26,2	19,0	5,4	0,8
Tant català com espanyol	38	1,1	1,9	7,8	19,0	36,4	20,3	6,1
Més espanyol que català	9,1	0,8	1,8	1,1	4,5	18,9	25,8	17,7
Només espanyol	6,6	0,6	0,3	0,2	1,9	5,9	24,2	64,0
Cap	1,4	2,6	1,9	1,3	2,2	1,4	2,1	1,6
NS/NC	0,5	18,7	12,6	9,6	17,8	11,7	17,1	9,7
MITJANA	2,57	1,14	1,24	1,57	2,07	2,98	3,73	4,63
Base	800	800	800	800	800	800	800	800

MITJANA (De 1 Molt satisfet a 5 Molt insatisfet)
CIS. Conciencia nacional y regional -Cataluña- 1996

- ❑ A banda del posicionament dels partits en l'eix català-espanyol, i tenint en compte els sentiments identitaris de la població catalana, l'Institut DEP ha demanat, específicament, quins dels partits polítics citats defensen millor els interessos de Catalunya i dels catalans.
- ❑ El primer comentari a tenir en compte és que prop de tres de cada deu persones consideren o no responen que cap partit defensi els interessos de Catalunya o dels catalans
- ❑ Per altra banda, és prou clar pel 50% de la població que el partit que dedica més esforços en aquesta direcció és la coalició CiU.
- ❑ En menor mesura, ERC (16,1%) i PSC (11,3%), comparteixen aquesta tasca. La resta de partits tenen un percentatge de resposta pràcticament inexistent.

Taula 69: Segons la seva opinió, quins partits polítics creu que defensen millor els interessos de Catalunya/dels catalans?

Partits polítics	Total
CiU	49,5
ERC	16,1
PSC-PSOE	11,3
PI	3,8
IC-Verds	3,2
PP	2,8
IU/E.U A.	2,2
Cap	19,9
NS/NC	8,5
<i>Base</i>	<i>800</i>

- ❑ Per a finalitzar aquest capítol, cal assenyalar que els ciutadans de Catalunya perceben de forma altament satisfactòria l'existència de partits polítics nacionalistes. Segons l'enquesta, fan una funció necessària.
- ❑ En conjunt, el 60,9% dels catalans aprova l'existència de partits nacionalistes a Catalunya.

Taula 70: Fins a quin punt creu que és necessària l'existència dels partits nacionalistes a Catalunya?

Grau de necessitat	Total
Molt necessària	28,4
Força necessària	32,2
Poc necessària	18,5
Gens necessària	12,3
NS/NC	8,6
MITJANA	2,84
<i>Base</i>	<i>800</i>

MITJANA(De 1 Gens necessària a 5 Molt necessària)